

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

**פיקוח על יצוא
תוצרת טרייה**

דצמבר 2017

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

פיקוח על יצוא תוצרת טרייה

דצמבר 2017

אושר על ידי הרגולטור:

פרופ' עבד גרה, מנהל השירותים להגנת הצומח ולביקורת

אושר לביצוע על ידי:

שלמה בן אליהו, מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר

עורך:

ארנון אביטל, תחום מדיניות רגולציה – החטיבה למחקר, כלכלה
ואסטרטגיה

תקציר מנהלים

מסמך זה הוא תכנית ביצועית של משרד החקלאות ופיתוח הכפר להפחתת הנטל ברגולציה על יצוא של תוצרת חקלאית צמחית טרייה. הרגולציה בתחום זה נועדה להגן מפני יצוא של תוצרת חקלאית טרייה נושאת נגעים למדינות זרות, וכן ליצור סטנדרט אחיד של איכות התוצרת החקלאית המיוצאת מישראל.

במסגרת גיבוש התכנית עלה כי הרגולטור העלה לאוויר מערכת ממוחשבת לניהול תהליכי היצוא באופן מקוון ללא שימוש בנייר. זאת כתחליף לתהליכי העבודה הישנים בהם הרגולטור ומפוקחיו נדרשו לעשות שימוש רב בנייר. עם זאת עלה כי יש מספר היבטים שנדרש לשפר לצורך תפקוד מלא ואיכותי של המערכת. על כן הוחלט במסגרת התכנית להקים מרכז תמיכה טכני (Call center) שיתמוך במשתמשי המערכת וכן לאפשר חתימה באמצעות המערכת על תעודות הבריאות על מנת למנוע את הצורך להגיע פיזית אל הרגולטור לחתימה.

במסגרת התכנית גם עלה כי חלק ניכר מן היצואנים איננו מעוניין בבדיקות האיכות של התוצרת אשר מבוצעות ע"י הרגולטור. הנושא עלה להכרעת הנהלת המשרד והוחלט על ביטול בדיקות האיכות והפיכתן לבדיקות וולונטריות שיבוצעו לפי דרישה.

עוד במסגרת התכנית, עלה כי יש צורך לפרסם את נהלי העבודה לרגולטור וכן לעדכן את חלקם על מנת שדרישות הרגולציה תהיינה שקופות וברורות למפוקחים.

התכנית צפויה לקצר את זמני ההמתנה ב-41% ולהפחית 46% מן העלויות הישירות בסך הכל צפויה הפחתה של 45% מכלל העלויות הבירוקרטיות הישירות.

תמצית הצעדים מתוך התכנית

צעד	סוגיה
<ul style="list-style-type: none"> הועלתה לאוויר של מערכת ממוחשבת שתנהל את תהליכי הפיקוח ביצוא של תוצרת טרייה. המערכת מאפשרת לבצע את תהליכי הפיקוח ללא שימוש בנייר; הנפקת תעודות בריאות באופן מקוון; מבטלת את הדרישה לתעודות ליווי; מאפשרת הנפקת אגרות לתשלום באופן אוטומטי; מתעדת נתונים באופן אוטומטי. 	<p>עבודה ידנית, ריבוי ניירת ועבודה בפקסים.</p>
<ul style="list-style-type: none"> יוקם מרכז תמיכה טכנית (Call center) למערכת היצוא, שידריך את חברות היצוא בנוגע לאופן השימוש בה, ויתן מענה מיידי למקרים של תקלות טכניות במערכת. 	<p>העדר תמיכה טכנית במערכת היצוא.</p>
<ul style="list-style-type: none"> תהליכי אישור החלקות ליצוא ינוהלו באמצעות ממשק GIS כחלק ממערכת הביקורת של היצוא. הסתייעות בגורם חיצוני לצורך אישור כמות החלקות ההולכת וגוברת משנה לשנה. 	<p>חוסר יעילות בתהליך אישור חלקות ליצוא.</p>
<ul style="list-style-type: none"> הטמעת אפשרות לחתימה מרחוק באופן מקוון במערכת הממוחשבת כתחליף לחתימה ידנית. פיתוח מנגנון פיטו אלקטרוני (E-Phyto) שמשמעותו שליחת תעודת פיטו למדינות זרות באופן אלקטרוני ללא שימוש בנייר. נוהל חתימה על תעודות פיטו יעוגן בהמשך בתקנות מכוח החוק להגנת הצומח, לצורך השלמת הבסיס המשפטי לפעילות זו. 	<p>קשיים בחתימה על תעודות פיטו.</p>
<ul style="list-style-type: none"> בשלב ראשון יצומצמו בדיקות האיכות של תוצרת טרייה לבדיקת איכות מינימאלית בלבד. 	<p>העדר הסכמה לגבי הצורך בבדיקות איכות לתוצרת טרייה מיוצאת.</p>
<ul style="list-style-type: none"> תבוטל החובה לבדוק כל משלוח מיוצא. יוסמכו גופי אישור ובקרה אשר יהיו אחראיים על תהליכי הביקורת על תוצרת טרייה תחת פיקוח עליון של הרגולטור. 	<p>כח אדם מצומצם ביחס לדרישות הפיקוח.</p>
<ul style="list-style-type: none"> יוגדר אחראי בארגון לצורך מעקב אחרי עדכונים בינלאומיים, כגון: עדכון הצהרות נוספות, דרישות חדשות בתחום חומרי ההדברה ושינוי בשיטות פיקוח. 	<p>העדר מעקב אחרי עדכונים בדרישות הבין לאומיות.</p>
<ul style="list-style-type: none"> תהליך תיאום הפיקוח על טיפולי קור יועבר לאחריות מנהלי האיזורים של שירות הביקורת. יבוצע מפגש הדרכה אחת לשנה לטכנאי הקירור לצורך הצגת הדרישות העדכניות לביצוע טיפולי ליצוא. 	<p>קושי בתיאום טיפולי קור.</p>
<ul style="list-style-type: none"> תינתן אפשרות לכניסה אוטומטית למסלול תכנית עבודה כהמשך משנה שעברה לאתרי בדיקה קבועים. 	<p>חוסר יעילות בעבודה במסגרת מסלול תכנית עבודה.</p>
<ul style="list-style-type: none"> עדכון והארכת תוקף ביקורת התוצרת בהתאם לסוג המוצר ואורך חיי המדף שלו. 	<p>תוקף קצר לביקורת התוצרת.</p>
<ul style="list-style-type: none"> שירות הביקורת יבצע ימי עיון מרוכזים, ויבנו שאלונים מקצועיים עבור המבקרים בנושאים השונים לצורך היכרות וריענון נהלי העבודה וכן לצורך העברת חומר מקצועי. במסגרת המערכת הממוחשבת לפיקוח על יצוא, כל מבקר יקבל מחשב כף יד (Tablet) שיכלול ממשקי עבודה וגם את כל החומר המקצועי ונהלי העבודה, לצורך שמירה על אחידות ועקביות. 	<p>העדר אחידות בנהלי העבודה ובשיטות העבודה.</p>
<ul style="list-style-type: none"> קיום כנסי יצואנים לפני עונות היצוא לצורך תיאום ציפיות, הדרכה, עדכון על שינויים ומענה לשאלות. 	<p>רמה מקצועית שאינה מספקת של יצואנים ובתי אריזה.</p>

תוכן עניינים

3	תקציר מנהלים
5	רקע כללי
6	חלק א' – פעילות הרגולטור
24	חלק ב' – סיכום תהליך השיח מול בעלי העניין
25	חלק ג' – תכנית המשרד להפחתת הנטל הרגולטורי
37	נספח א' – כימות הפחתת עלויות הרגולציה
38	נספח ב' – פירוט הסוגיות הרגולטוריות שלא קיבלו מענה במסגרת התכנית
41	נספח ג' – תכנית עבודה לביצוע התכנית המשרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

רקע כללי

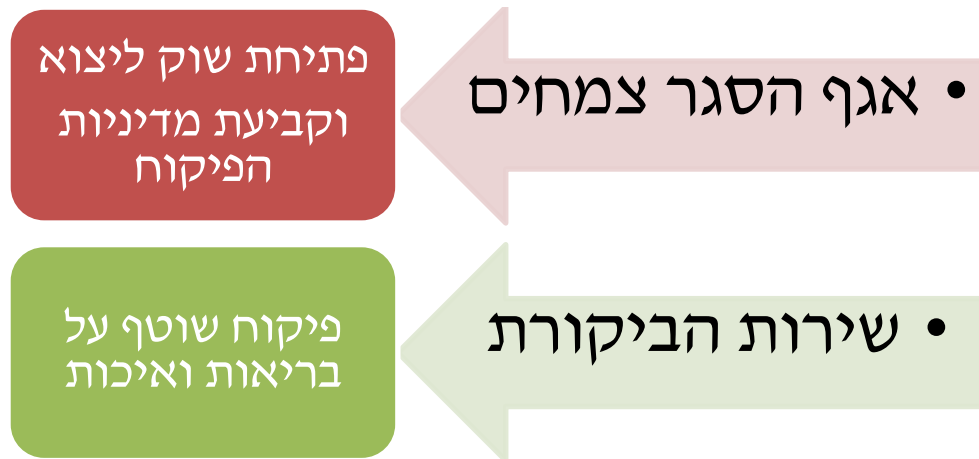
בעקבות החלטת ממשלה מס' 2118, מתאריך 22.10.2014, שעניינה 'הפחתת הנטל הרגולטורי', נדרשים כלל משרדי הממשלה לבצע תכניות להפחתת הנטל הרגולטורי. מסמך זה מציג את עיקרי הנושאים שעלו בתהליך ואת תכנית משרד החקלאות ופיתוח הכפר ("משרד החקלאות" או "המשרד") להפחתת הנטל הרגולטורי המוטל על הציבור בתחום יצוא תוצרת צמחית טרייה.

תכנית זו גובשה על ידי הרגולטור ותבוצע על ידו בכפוף לכל דין.

חלק א' – פעילות הרגולטור

א. האינטרס הציבורי ועיקרי הפעילות של הרגולטור

1. ניתן לחלק את היצוא הישראלי של תוצרת צמחית חקלאית טרייה ("תוצרת") לחמש קטגוריות עיקריות: פירות; ירקות; הדסים; תבלינים ופרחים.
2. האינטרס הציבורי העיקרי בתחום הפיקוח על היצוא הוא קיום התחייבויות הבין לאומיות של מדינת ישראל, בכדי לאפשר לקיים סחר תקין עם מדינות אחרות. בהתאם, הפיקוח על התוצרת ליצוא מבוסס על שלושה היבטים מרכזיים – פיקוח על בריאות הצמח ("בריאות"), איכות התוצרת לצרכן ("איכות"), ובריאות למאכל אדם:
 - 2.1 בריאות הצמח: בעת יצוא משלוח ממדינת ישראל למדינה זרה, יש לוודא שהתוצרת הנשלחת איננה נושאת נגעים, שעלולים להזיק לצומח במדינה הזרה. הדרישות הנוגעות להיבטי בריאות הצמח נקבעות על ידי מדינת היעד. במקרים בהם למדינת היעד אין דרישות מוגדרות, התוצרת נבדקת על פי דרישות הרגולציה הישראלית.
 - 2.2 איכות התוצרת: במדינת ישראל קיימים תקני איכות לתוצרת טרייה מיוצאת, המגדירים רמות שונות של איכות התוצרת. הקריטריונים שעל פיהם נקבעת רמת התוצרת מתייחסים לשלל פרמטרים כגון: גודל, צבע, רמת הסוכר, כמות הגרעינים וכד'. לרמת איכות התוצרת יש השפעה ישירה על המחיר שישולם עבורו במדינת היעד.
3. השירותים להגנת הצומח ולביקורת במשרד החקלאות ("הגנ"צ"), הם הגורם המוסמך לתת שירות, לפקח ולאכוף את דרישות הבריאות והאיכות בריאות הצמח, באמצעות שתי יחידות רגולטוריות: אגף הסגר צמחים ושירות הביקורת. עיקר תהליכי הפיקוח מבוצעים על-ידי שירות הביקורת ("הרגולטור").
4. יצוין כי קיים היבט נוסף הנוגע לתוצרת צמחית מיוצאת הוא בריאות למאכל אדם. רוב התוצרת הטריה המיוצאת עוברת בשלב הגידול טיפולים באמצעות חומרי הדברה המבוססים על חומרים כימיים וביולוגיים. תפקידם של חומרי ההדברה הוא למנוע ולטפל בהתפתחות של מזיקים, על מנת שלא יפגעו בתוצרת וכדי שלא להעביר נגעים למדינת היעד כאמור בסעיף 2.1. אולם, חומרי הדברה אלו עלולים להיות מסוכנים למאכל אדם. על כן מדינות שונות מגדירות מהי רמת השאריות חומרי ההדברה ("שאריות") המקסימלית שהיא מתירה שתימצא בתוצרת. אגף ענפי שירות ביחידת שירות ההדרכה והמקצוע במשרד ("שה"מ") מוביל את הטיפול בנושא השאריות ביצוא. שה"מ אינו משמש כרגולטור בנושא זה אלא כמקור מידע עבור היצואנים והמגדלים לגבי רמת השאריות המותרת והחומרים המותרים בשימוש בכל מדינה אליה מייצאים ממדינת ישראל.
5. התרשים הבא מסכם את תחומי האחריות בפיקוח על תהליך היצוא של תוצרת טרייה:

6. אגף הסגר צמחים :

- 6.1. אגף הסגר צמחים בשירותים להגנת הצומח ("ההסגר") הוא הממונה על קביעת המדיניות בתחומי הבריאות. בתהליכי היצוא של תוצרת צמחית טרייה, תחום הערכת סיכונים ("תחום PRA") בהסגר ממונה על תהליך פתיחת השווקים ליצוא. תהליך זה מבוצע באמצעות שיח והעברת מידע אודות הנגעים הקיימים בישראל, בין תחום PRA לבין נציגי הרשויות המוסמכות במדינת היעד. בסופו של התהליך נכתבת "הצהרה נוספת", שתופיע בתעודה הבריאות הפיטוסניטרית ("תעודת פיטו"), הנלווית אל המשלוח כאשר התוצרת הנידונה תיוצא לאותה מדינה. ההצהרה הנוספת כוללת את דרישות הבריאות של מדינת היעד. הגידול, הטיפול והבדיקה של התוצרת מבוצעים בהתאם לתוכן ההצהרה הנוספת. במקרים בהם למדינת היעד אין דרישות מוגדרות, בדיקת התוצרת נעשית על פי קריטריונים ישראליים ובתעודת הפיטו תצויין הערה כללית שהתוצרת הייתה תחת פיקוח. בעוד שההסגר קובע את המדיניות, הרגולטור מבצע את הפיקוח השוטף על היבטי הבריאות במשלוחי היצוא.
- 6.2. ניהול השיח עם מדינות היעד נעשה בסיוע של תחום אבטחת בריאות הצמח בהגנ"צ, שמשמש גורם מקשר בין הגנ"צ לבין השירותים להגנת הצומח במדינות הזרות ולארגונים בינלאומיים בתחום הגנת הצומח.
- 6.3. בנוסף, ההסגר שותף במספר תהליכים שוטפים הקשורים ביצוא: כאשר קיימת דרישה לאישור של חלקות הגידול בהם מגודלת התוצרת המיועדת ליצוא, וכן במקרים בהם מדינת היעד דורשת ביצוע של טיפול הסגר לתוצרת טרום היצוא.¹
- 6.4. האינטרס הציבורי שעליו מגן ההסגר הוא עמידה באמנות והסכמים בינלאומיים במסגרתם התחייבה מדינת ישראל לשמור על היבטי הבריאות של התוצרת החקלאית המיוצאת.
- 6.5. התהליכים הרגולטוריים העיקריים שמבוצעים מול אגף ההסגר :
- 6.5.1. הגשת בקשות לפתיחת שוק ליצוא ("PRA יצוא") ;
- 6.5.2. אישור חלקות גידול ליצוא.

7. שירות הביקורת (הרגולטור) :

¹ טיפול הסגר- הוא טיפול הדברה אשר מבוצע לתוצרת חקלאית לצורך השמדת נגעים. להרחבה ראו : משרד החקלאות "תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי – תהליכים תומכי מסחר בין-לאומי : הכרה במדברים, ופיקוח על יצרני אריזות עץ " (2017).

- 7.1. הרגולטור נושא בשני תפקידים: קביעת מדיניות והגדרת תקני איכות עבור תוצרת טרייה; ופיקוח על עמידה בתקני האיכות ודרישות הבריאות במשלוחים המיוצאים.
- 7.2. בכל הקשור לתחום בריאות הצמח, הרגולטור מופקד על אינטרס ציבורי של עמידה בהתחייבויות הבין לאומיות של מדינת ישראל, בדומה להסגר. האינטרס המוגן בנוגע לאיכות התוצרת הוא שמירה על שמו הטוב של היצוא הישראלי. על כן הרגולטור קובע רף מינימלי של איכות התוצרת המיוצאת, וכן קובע ואוכף רמות איכות אחידות בין כלל המשלוחים המיוצאים.
- 7.3. התהליכים הרגולטוריים העיקריים שמתבצעים מול שירות הביקורת:
- 7.3.1. אישור בתי אריזה כאתרים מאושרים לבדיקת תוצרת טרייה טרום היצוא;
- 7.3.2. מתן אישור קטיף לאחר אישור רמת ההבשלה של פירות המיועדים ליצוא;²
- 7.3.3. אישור חלקות הגידול בהן מגודלת תוצרת המיועדת ליצוא (בשיתוף עם ההסגר);
- 7.3.4. ביקורת משלוחים באתרי בדיקה: בתי אריזה וטרנזיטים;
- 7.3.5. הנפקה וחתימה על תעודות פיתו;
- 7.3.6. הנפקה וחתימה על תעודת איכות על פי דרישה;
- 7.3.7. ביצוע ופיקוח על טיפולי קור.

ב. הבסיס החוקי לפעילות

8. סמכויות הרגולטור מבוססות על החוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו, תשי"ד – 1954 ("החוק") והתקנות שהותקנו ממנו:
- 8.1. תקנות לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו, תשל"ט - 1979 ("תקנות היצוא");
- 8.2. תקנות הפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו (אתרוגים), תשל"ד - 1974;
- 8.3. תקנות לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו (יצוא פרי הדר), תשל"ה - 1975.
9. מטרת החוק והתקנות היא קביעת כללים מחייבים ביצוא תוצרת כגון: קביעת סדרי הגידול, הקטיף והאריזה, קביעת תקני איכות עבור כל סוג תוצרת מיוצא וכד'.
10. הרגולטור פועל גם בהתאם לאמנה הבינלאומית להגנת הצומח – 1997 (International Plant Protection Convention – 1997). אמנה זו מגדירה כללים מחייבים. האמנה מתייחסת להיבטים הנוגעים לבריאות בצמח בתהליכים הבינלאומיים של מסחר בצמחים, כגון חתימה על תעודות בריאות, התחייבות לשיתוף פעולה בין מדינות והתחייבות לקבוע כללי פיקוח על תוצרת מיוצאת.
11. ההסגר פועל בהתאם לנהלים שקבע:
- 11.1. נוהל עבודה הערכת סיכונים ביצוא;
- 11.2. נוהל עבודה סקרי נגעים ליצוא.

² תהליך זה מבוצע רק עבור אבוקדו והדרים, כפי שיפורט בהמשך.

12. הרגולטור פועל בהתאם לנהלים ולהוראות עבודה שקבע. הוראות עבודה אלו מתייחסות בעיקר לשיטות הפיקוח עבור כל סוג תוצרת מיוצא. לדוגמא:
- 12.1. הוראת עבודה לתבלינים טריים ליצוא – מהדורה 5 3.06.15 ;
- 12.2. ביקורת פרחים לייצוא – מהדורה 2 31.3.04 ;
- 12.3. הוראת עבודה לבדיקת תפוי"א ליצוא – מהדורה 6 19.11.13.
13. בחלק מן המקרים, הוראות אלו מהוות תרגום ופירוט של הדרישות המופיעות בהסכם הבילטראלי בין מדינת ישראל לבין מדינת היעד אליה מיוצאת הסחורה, למשל::
- 13.1. ביקורת פיטוסניטרית לפירות ביצוא לדרום אפריקה – מהדורה 1 23.08.0.
- 13.2. הוראת עבודה לביקורת פרי הדר ליצוא לסיין – מהדורה 1 17.6.08
14. בנוסף, קיימות הוראות עבודה המתייחסות לדרישות הסף מתחנות הבדיקה, כגון:
- 14.1. הנחיות לבתי אריזה ;
- 14.2. אישור בית אריזה במתכונת תוכנית עבודה.
15. בתחום טיפולי הקור קיים נוהל אחד מרכזי המאגד את ההנחיות בתחום זה:
- 15.1. חוברת סופית הוראות עבודה וחומר מקצועי - טיפולי קור.

ג. הפעילות המפוקחת ומאפייני קהל היעד

16. היקף יצוא התוצרת הישראלית עומד נכון לשנת 2016 על 3.91 מיליארד שקל. במסגרת תהליכי היצוא מונפקים כ-70,000 משלוחים המכילים כ-180,000 מכולות. היעדים העיקריים אליהם מיוצאת תוצרת הם אירופה, רוסיה וארה"ב.
17. בתהליך יצוא של תוצרת, מעורבים מספר גורמים, אשר לכל אחד מהם ממשק עם הרגולטור. התרשים הבא מתאר את תהליך היצוא ואת תפקידיו העיקריים של כל גורם בתהליך:

17.1.1. המגדל – ספק התוצרת של היצואן. גידול התוצרת נעשה על ידו בהתאם לסיכום עם היצואן בתחילת העונה. לרוב, יצואן מייצא תוצרת של מספר מגדלים. לעיתים, כאשר מדובר ביעד מיוחד אשר דורש אישור מראש של חלקות הגידול, מתקיים ממשק של הרגולטור עם המגדל בעצמו לצורך בדיקת שטחי הגידול שלו בהתאם לדרישות מדינת היעד.

17.1.2. תחנת בדיקה: בתחנות הבדיקה נבדקת התוצרת המיוצאת ולכן בהן מבוצעות פעולות הפיקוח והבידוק של התוצרת.

17.1.2.1. בית אריזה – בבית אריזה ממיינים ואורזים פירות, ירקות והדרים. תפקידו של בית האריזה הוא למיין את התוצרת בהתאם לרמות האיכות המוגדרות עבור תוצרת זו. לאחר המיון, בית האריזה אחראי לארוז את התוצרת באריזות הייעודיות של היצואן. פירות, ירקות והדרים נשלחים לחוו"ל בדרך כלל בשילוח ימי, מכיוון שאורך חיי המדף שלהם מאפשר זאת, ולכן בתום סידור ארגוני התוצרת על גבי משטחים, הם מועמסים לתוך מכולה בבית האריזה.

17.1.2.2. טרנזיט – בטרנזיט ממיינים ואורזים תבלינים ופרחים. לתבלינים ופרחים חיי מדף קצרים מאוד, ולכן הם נשלחים לחוו"ל רק בהובלה אווירית. מכיוון שכך, אל הטרנזיט מגיעה כמות גדולה של תוצרת בתפזורת, שמממוינת ונארזת על גבי משטחים למשלוחים המותאמים להעמסה על מטוסים.

17.1.3. יצואן – מנהל תהליך היצוא. היצואן הוא הגורם, שמקבלת שירותים וסחורה מכלל הגורמים המעורבים בתהליך וכן נמצא בקשר עם הלקוח בחוו"ל.

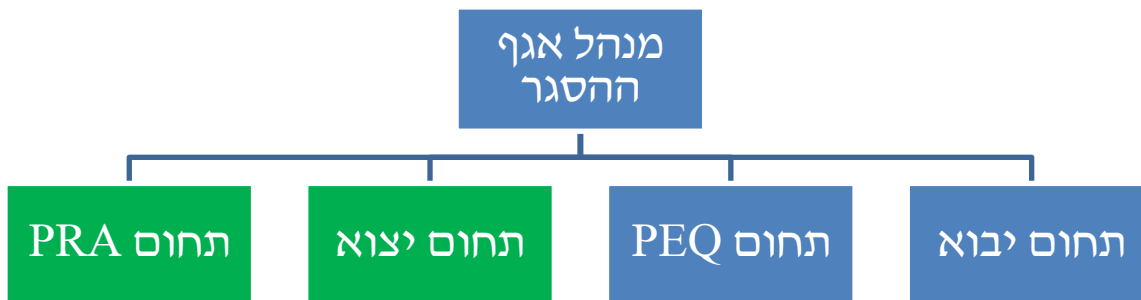
17.1.4. עמיל מכס – הגורם המטפל בניירת המשלוח מול הרשויות המכס. עמיל המכס על החתמת תעודת הפיטו בנמל.

17.2. יש לציין, כי גורם אחד יכול לשמש במספר תפקידים. כך למשל: המגדל יכול גם להיות הבעלים של בית האריזה ולארוז לעצמו את התוצרת, או לחלופין היצואן יכול להיות גם הבעלים של בית אריזה. לעיתים, ישנם מצבים בהם גורם אחד מהווה את כל השלבים בשרשרת: מגדל, בית אריזה ויצואן.

ד. תיאור פעילות הרגולטור

1.4 אגף ההסגר:

18. מבנה היחידה

18.1.

התרשים הבא מציג את מבנה אגף ההסגר:

18.2. מתוך ארבעת התחומים הקיימים באגף ההסגר, השניים אשר נוגעים ליצוא של תוצרת טרייה הם תחום יצוא ותחום PRA (מסומנים בירוק בתרשים).

18.3. תחום PRA – מונה שלושה עובדים. תחום זה אחראי על ביצוע תהליכי הערכת סיכונים ליבוא של צמחים וחומרי ריבוי למדינת ישראל, וכן על ניהול תהליך פתיחת שווקים ליצוא תוצרת.

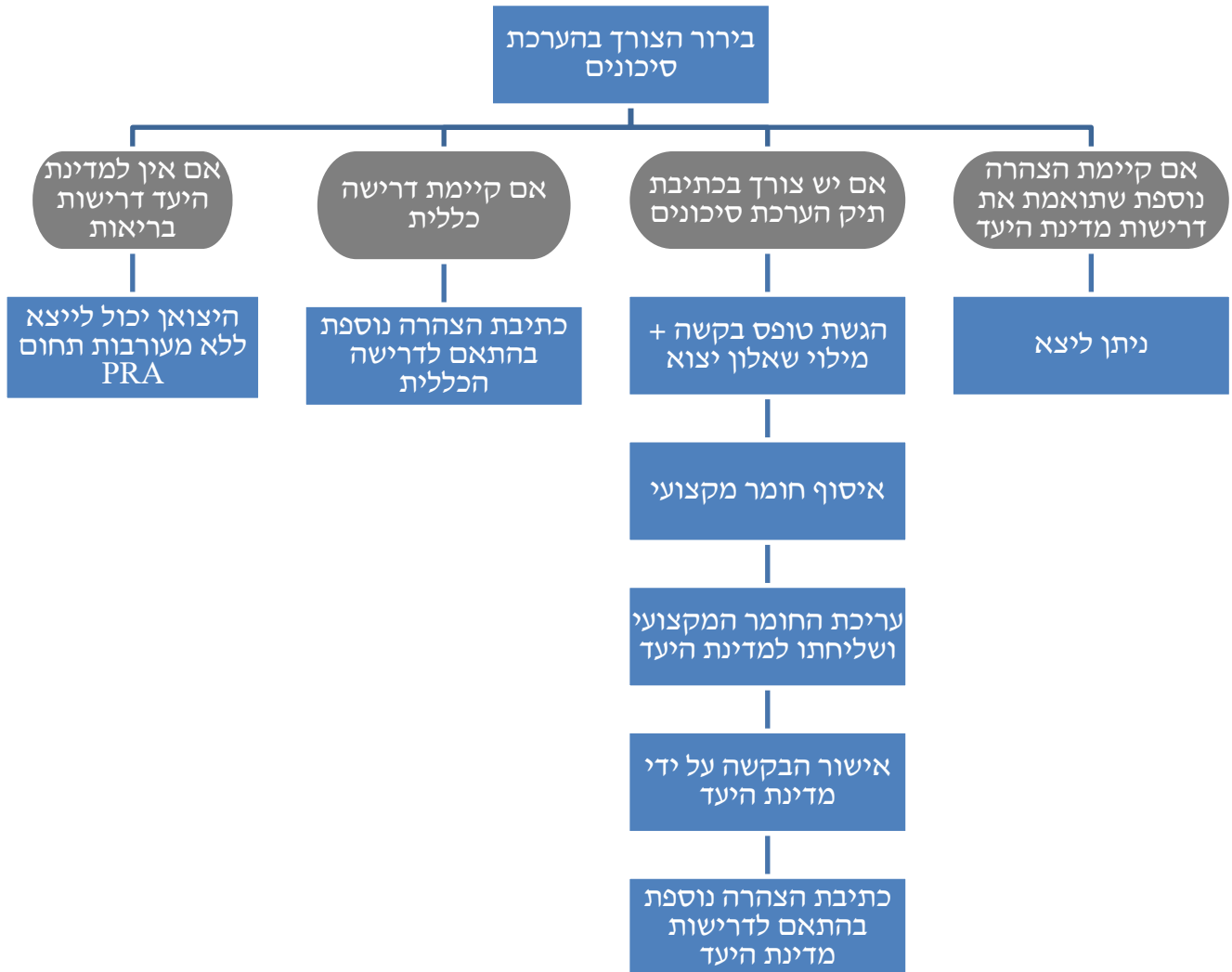
18.4. תחום יצוא – מונה שלושה עובדים. לתחום זה מספר רב של תחומי אחריות הנוגעים לתהליכי יצוא שונים.³ סביב תהליכי היצוא של תוצרת טרייה, ליצוא שני תפקידים עיקריים. הראשון, קביעת שיטות הפיקוח על התוצרת המיוצאת, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי מדינת היעד. התפקיד השני הוא ניהול תהליכי אישור חלקות גידול ליצוא, כאשר קיימת דרישה של מדינת היעד לאשר מראש את חלקות הגידול. תהליך זה מתאפיין במורכבות רבה בשל מספר הגורמים והמידע המעורבים בו. תפקיד נוסף בו מעורב תחום יצוא, הוא קביעת שיטות הביצוע של טיפולי הסגר, במקרים בהם מדינת היעד קבעה דרישה לביצוע טיפול הסגר לתוצרת טרום שליחתה.

19. תהליכים רגולטוריים ביחידה:

³ כגון: פיקוח על יצוא שתילי נוי, פיקוח על יצוא אויבים טבעיים, פיקוח על יצוא מוצרי צמחים ועוד.

19.1. תחום PRA – טיפול בבקשות חדשות ליצוא:

19.1.1. התרשים הבא מציג את תהליך פתיחת שוק חדש ליצוא.

19.1.2. כאשר יצואן מעוניין לייצא תוצרת ליעד חדש שטרם שווקה אליו תוצרת זו בעבר, הוא פונה אל תחום PRA. תחום PRA עורך בירור ראשוני במאגר ההצהרות הנוספות האם כבר קיימת הצהרה נוספת עבור אותו מוצר ומדינה. במידה וקיימת הצהרה, המידע מועבר ליצואן, ואין צורך בביצוע הליך הערכת סיכונים.⁴

19.1.3. במידה ולא קיימת הצהרה במאגר, נערך בירור מהן דרישות מדינת היעד עבור אותו מוצר. דרישות אלו מושגות באחת משלוש דרכים:

19.1.3.1. באמצעות האתר הרשמי של המדינה בו מפורסמות הדרישות עבור המוצר;

19.1.3.2. באמצעות פנייה רשמית של הגני"צ אל מדינת היעד לצורך קבלת דרישות היבוא

⁴ מאגר ההצהרות הנוספות הינו מאגר ממוחשב אשר מרכז את כלל ההצהרות הנוספות של מדינות היעד אליהן מייצאים מישראל. מאגר זה משמש את השירותים להגנת הצומח ולביקורת ככלי מנחה מה נדרש לבדוק בעת בדיקת התוצרת, וכן הוא משמש את המגדלים, היצואנים ועמילי המכס, לצורך הכרת דרישות היצוא של מדינת היעד אליה הם מעוניינים לייצא.

שלהם עבור אותו מוצר ;

- 19.1.3.3. באמצעות היבואן במדינת היעד, אשר מחזיק ברישיון יבוא עבור אותו מוצר. ברישיון היבוא מתוארות דרישות היבוא של המדינה הזרה עבור התוצרת.
- 19.1.4. תוצאות הבירור יכולות להיות אחת משתי אפשרויות :
- 19.1.4.1. למדינת היעד אין דרישות לביצוע PRA, אלא רק דרישות גנריות לגבי התוצרת.
- 19.1.4.2. למדינת היעד יש דרישה לביצוע PRA.
- 19.1.5. אם למדינת היעד אין דרישה לביצוע PRA, אלא רק דרישות כלליות לגבי התוצרת: בשלב זה עבודת תחום PRA תהיה לתרגם את דרישות מדינת היעד לכדי "הצהרה נוספת" ולצרף אותה למאגר "הצהרות הנוספות".
- 19.1.6. אם למדינת היעד יש דרישה לביצוע PRA: כאשר דרישות מדינת היעד דורשת לפתוח תיק לצורך הערכת סיכונים ביבוא – המשמעות היא שהם מעוניינים לקבל מתחום PRA בישראל מידע מפורט לגבי הגידול, אופן אריזתו, מהם הנגעים הקיימים הארץ עבור אותו גידול, מהו תהליך הפיקוח על הגידול, ומהו אופן שליחתו.
- 19.1.7. לצורך התנעת התהליך, היצואן נדרש לפתוח תיק בקשה ליצוא באמצעות טופס ושאלון בהם הוא מציין את פרטי התוצרת.
- 19.1.8. בשל ריבוי הבקשות המונחות על שולחנו של תחום PRA, אחת ל-3 חודשים בממוצע מתכנסת ועדת מייעצת, ובה נקבעים את סדרי העדיפות לטיפול בתיקי ה-PRA. במסגרת כך נקבע אילו בקשות יטופלו ראשונות ואילו בקשות יכנסו לרשימת המתנה. ליבוא וליצוא קיימת ועדת תעודוף נפרדת.
- 19.1.9. בהתאם לעדיפות שנקבעה, תחום PRA בודק את התיקים ומטפל בהם. משך הטיפול בתיק, תלוי במורכבות שלו, ויכול לנוע בין מספר שבועות למספר חודשים. במהלך תקופה זו, עורכים אנשי PRA את המידע שנאסף מן היצואן ומשלימים פרטים חסרים. עם סיום איסוף המידע המבוקש על הגידול בארץ החומר מועבר למדינת היעד.
- 19.1.10. לאחר שליחת המידע הנחוץ למדינת היעד, תחום אבטחת בריאות הצמח, מסייע בקידום וזירוז של הליך אישור הבקשה במדינת היעד. תהליך זה יכול לארוך בין מספר חודשים עד מספר שנים והוא תלוי בעיקר במדינת היעד. אישור מדינת היעד פועל פעמים רבות בשיטת "יד רוחצת יד" – כלומר מדינת היעד מאשרת תיק יצוא בתמורה לכך שמדינת ישראל תאשר תיק ליבוא לישראל מאותה מדינה.
- 19.1.11. לאחר אישור המוצר, בחלק מן המקרים, מבוצע ביקור בישראל של אנשי הגנת הצומח מטעם מדינת היעד, על מנת לראות את אופן הגידול בשטח, את בתי האריזה, ואת מנגנון הפיקוח של הרגולטור.
- 19.1.12. לאחר הביקור (אם נערך ביקור) ואם הכל עבר כשורה, מתנהל משא ומתן מול מדינת היעד לצורך קביעת סדרי הפיקוח על היצוא של תוצרת זו. סופו של תהליך זה בחתימת הסכם בין המדינות.
- 19.1.13. לאחר חתימת ההסכם תפקידו של תחום היצוא בהסגר מתרגם את ההסכם לכדי הנחיות פיקוח מפורטות. הנחיות אלו מועברות אל:

19.1.13.1. לגורמי הפיקוח בתוך הגנ"צ.

19.1.13.2. בעלי העניין – יצואנים, בתי אריזה ומגדלים. אותם הוא מיידיע מהן הפעולות הנדרשות על מנת לעמוד בדרישות מדינת היעד.

19.1.14. בשנת 2015 הוגשו 19 תיקי בקשות ליצוא, וטופלו 6 תיקים.

19.2. תחום יצוא – ניהול תהליך אישור חלקות:

19.2.1. התרשים הבא מיג את תהליך אישור החלקות.

19.2.2. בחלק מן ההסכמים עם מדינות היעד, עבור חלק מן המוצרים, קיימת דרישה לאישור מקדים של חלקות הגידול בהן תגודל התוצרת המיועדת ליצוא. אישור החלקות דורש ביצוע סקרים בשטחי הגידול המיועדים. תהליך זה נועד להבטיח את הרמה הפיטוסניטרית של התוצרת החל משלב הגידול.

19.2.3. לצורך כך קיים מנגנון לרישום ואישור חלקות ליצוא. תחום היצוא באגף ההסגר אחראי על ניהול תהליך אישור החלקות ליצוא. כאמור לעיל, בתהליך זה מעורבים מספר רב של גורמים, מה שהופך אותו לתהליך מורכב מאוד לביצוע.

19.2.4. יצואן חדש אשר מעוניין לייצא תוצרת, שבה קיימת דרישה ליצוא רק מחלקות מאושרות נדרש להירשם בפעם הראשונה בה הוא מייצא אצל תחום היצוא. בתגובה, תחום היצוא מעביר לו את ההנחיות הרלוונטיות לגידול עבור אותו מוצר.

19.2.5. לאחר מכן היצואן מגיש את רשימת החלקות שמהן הוא מעוניין לייצא את המוצר אל אותו יעד מיוחד.

19.2.6. תחום יצוא אוסף את רשימת החלקות מכלל היצואנים ומעביר רשימה זו לתחום סקרים בהגנ"צ, אשר אחראים על ביצוע הסקר והדיגום של החלקות בשטח, לצורך וידוא עמידה בדרישות היצוא.

19.2.7. תחום הסקרים עורך בדיקות בחלקות המופיעות ברשימה בהתאם לדרישות מדינת היעד ומאשר או פוסל את החלקות בהתאם לעמידתן בדרישות. את רשימת החלקות המאושרות מעביר תחום סקרים בחזרה אל תחום היצוא.

19.2.8. לאחר מכן, תחום יצוא מעביר את רשימת החלקות המאושרות אל השגרירות הישראלית במדינת היעד או אל איש קשר אחר מוגדר במדינת היעד, וממתין לאישורם. לאחר קבלת

אישור זה, מאשר תחום היצוא אישור ליצואנים להתחיל לקטוף את התוצרת.⁵ במקביל הרשימה נשלחת גם אל הרגולטור שנדרש לוודא בעת בדיקת המשלוחים הארוזים, כי התוצרת נלקחה מחלקה מאושרת.

2.ד שירות הביקורת (הרגולטור):

20. כאמור לעיל, הרגולטור אחראי לפקח על משלוחי התוצרת המיוצאים על מנת לאכוף את דרישות האיכות והבריאות.

21. דרישות הבריאות ביצוא מתחלקות לשני סוגים עיקריים: יצוא ליעדים רגילים ויצוא ליעדים מיוחדים. יעדים רגילים כוללים מדינות היעד שהציבו דרישות סטנדרטיות שמקבלות מענה במסגרת תהליכי הפיקוח הרגילים של הרגולטור. יעדים מיוחדים כוללים מדינות היעד שהציבו דרישות לביצוע של בדיקות או טיפולים נוספים לתוצרת לפני היצוא. הדרישות הנוספות של היעדים המיוחדים יכולות להיות מסוגים שונים, למשל:

21.1.1. דרישה לביצוע טיפול קור לתוצרת בזמן השינוע לצורך הדברת מזיקים;

21.1.2. דרישה לביצוע שיעור בדיקות פיזיות מוגברות של הסחורה, מעבר לבדיקה הרגילה של הסחורה;

21.1.3. דרישה ליצוא אך ורק מחלקות שנבדקו ואושרו;

21.1.4. דרישה לביצוע בדיקות מעבדה של התוצרת לניקיון מנגעים מוגדרים;

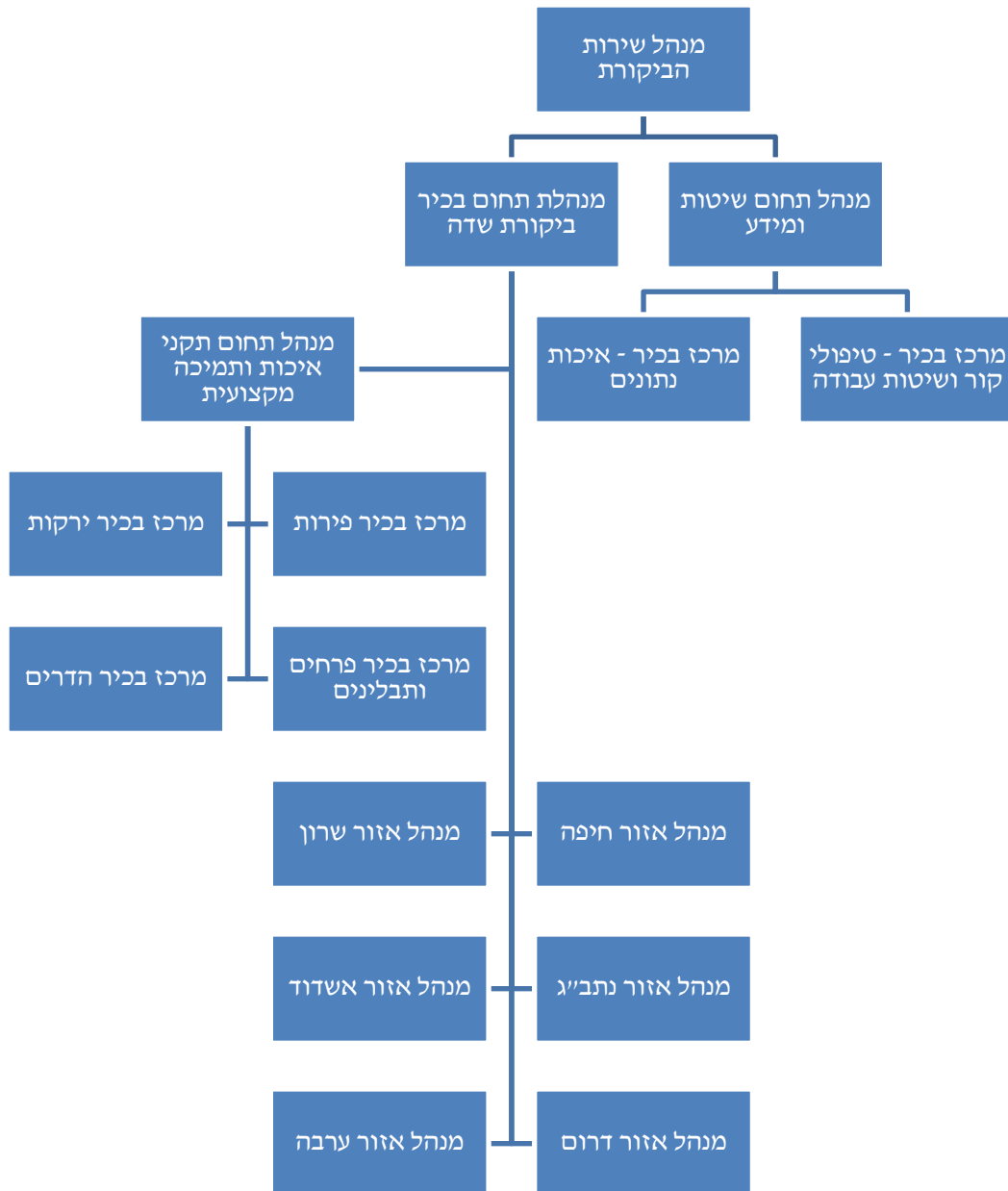
21.1.5. דרישה לביצוע טיפול הסגר לתוצרת;

21.1.6. הגדרת רמת סבילות נמוכה יותר של הימצאות מזיקים או נגעים בתוצרת.

22. מבנה היחידה:

22.1. שירות הביקורת בנוי מתחום ביקורת שדה ותחום שיטות מידע. תחום ביקורת שדה אחראי על קביעת מדיניות בעיקר בתחומי האיכות ועל דרג השטח של היחידה שאחראי על ביצוע הפיקוח על התוצרת המיוצאת בפועל. תחום שיטות ומידע אחראי על איסוף נתונים על היצוא ועל טיפולי קור. התרשים הבא מציג את מבנה היחידה:

⁵ למעט היצוא לקוריאה הדרומית, שביצוא אליה המפקח הקוריאני שנמצא בארץ הוא זה שנותן את האישור לבצע את הקטיף.

22.2. אגף המטה מורכב מן הגורמים הבאים :

- 22.2.1. מנהל שירות הביקורת – המהווה גם סגן של מנהל היחידה בשירותים להגנת הצומח ;
- 22.2.2. מנהל תחום בכיר ביקורת בשדה – מרכז את הקשר אל מנהלי האיזורים של היחידה ;
- 22.2.3. מנהל תחום שיטות ומידע – אחראי על ניהול הנתונים הקשורים ביצוא וכן על טיפולי הקור ;
- 22.2.4. מנהל תחום תקני איכות ותמיכה מקצועית – אחראית על עדכון תקני האיכות וכן על תמיכה מקצועית למנהלי האיזורים ;

22.3. אגף ביקורת השדה מורכב משישה איזורים : צפון, שרון, נתב"ג, אשדוד, דרום וערבה, כאשר לכל איזור יש מנהל. איזורים צפון ואשדוד אחראים גם על נמלי היס שבתחומם. איזור נתב"ג אחראי על נמל התעופה וכן על מספר אתרי בדיקה שנמצאים בסביבתו. בכל איזור מועסקים כ-10 מבקרים. בסך הכל היחידה כוללת 62 מבקרים. חלק מהמבקרים הם אגרונומים בהשכלתם, וחלקם אינם בעלי השכלה בתחום מדעי הצמח. הכשרת המבקרים נעשית במסגרת התפקיד.

23. סביבת העבודה של הרגולטור מאתגרת מאוד, היות והיא עוסקת בתהליכי יצוא המאופיינים בדינמיות רבה. דינאמיות זו נובעת מכך שמדובר בתוצרת מתכלה בעלת חיי מדף קצרים וכן מכך שהובלת התוצרת לחו"ל תלויה בהזמנת לקוחות בהתראה קצרה ובמועדי היציאה של הפלגות וטיסות. מציאות זו דורשת מן הרגולטור גמישות רבה ויכולת תגובה מהירה לשינויים.
24. כיום הסחורה נארזת בתוך המכולה ("המִכְלָה") כבר בבית האריזה. הרגולטור מבצע בדיקות בקרוב ל-300 אתרי בדיקה אשר פרושים בכל הארץ. הדבר מחייב פיזור גיאוגרפי רחב של מבקרים אשר יתנו מענה לאתרים אלו.
25. הנמלים העיקריים דרכם מתבצע היצוא הם נמל אשדוד, נמל חיפה ונתב"ג. בנוסף ישנם תהליכי יצוא אשר מתבצעים דרך המעברים היבשתיים עם ירדן ועם רצועת עזה.
26. תיאור התהליכים הרגולטוריים בתוך היחידה:
- 26.1. קביעת דרישות הפיקוח ודרישות האיכות והפיטו:
- 26.1.1. כאשר מתקבלים בהסגר דרישות מדינת היעד, שירות הביקורת ותחום יצוא בהסגר, מתכנסים יחד לצורך כתיבת נהלי עבודה למבקרים בשטח עבור היעד החדש שנוסף.
- 26.1.2. בנוסף, שירות הביקורת מגדירה את סטנדרט האיכות עבור אותה תוצרת (במידה וסטנדרט זה אינו קיים כבר) ומתרגמת גם אותו לכדי נהלי עבודה למבקרים. קביעת סטנדרט האיכות מתבסס על הסטנדרט הבינלאומי לאיכות שנקבע ב-OECD וב-UNECE⁶.
- 26.1.3. תהליך זה נעשה באמצעות צוותי עבודה אשר מורכבים מנציגי מטה, מנהלי איזור והמבקרים בשטח, כל אחד לפי תחום התמחותו.
- 26.2. אישור אתרי בדיקה:
- 26.2.1. כל בית אריזה/טרנזיט שמעוניין לארוז תוצרת המיועדת ליצוא חייב לקבל מהרגולטור אישור על מנת שיוכל לשמש כאתר בדיקה. אישור זה ניתן לאחר בדיקה כי בית האריזה/טרנזיט עומד בדרישות המופיעות בנוהל אישור בתי אריזה.
- 26.2.2. עיקר הדרישות מתייחסות לעמדת הביקורת אשר תשמש את שירות הביקורת, לקיומם של תנאים פיזיים נאותים ולקיומה של מערכת תיעוד של כלל הפעולות המבוצעות בבית האריזה/טרנזיט.
- 26.2.3. תהליך האישור של בית האריזה/טרנזיט כאתר בדיקה, בנוי כך שבתחילה בית האריזה/טרנזיט מקבל את רשימת הדרישות ומבצע בדיקה עצמית שהוא אכן עומד בהן. לאחר ביצוע הבדיקה העצמית, מגיע מבקר מטעם הרגולטור לוודא את עמידת בית האריזה/טרנזיט בדרישות, ואם הכל נמצא תקין הוא מקבל אישור סופי לשמש כאתר הבדיקה.
- 26.2.4. בתי האריזה מהווים את הרוב המכריע של אתרי הבדיקה. הביקורת בבתי האריזה נעשית על ידי תיאום הזמנת שירות, או על פי תכנית עבודה כפי שיפורט בהמשך. טרנזיטים – אלה המרכזים הלוגיסטיים שבהם נארזת תוצרת של פרחים ותבלינים.
- 26.3. אישור רמת הבשלה לאבוקדו והדרים:

⁶ ה-UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) – היא הנציבות של ארגון האו"ם באזור אירופה. היא מקדמת את מדיניות והחלטות או"ם בקרב 56 מדינות שמצויות באזורה פעילותה. במסגרת זו, הנציבות גם עוסקת בתקני איכות בינלאומיים לתוצרת טרייה. שירות הביקורת נחשב כגורם מקצועי מוערך בנציבות זה ואף היה שותף בכתיבת חלק ממדריכי האיכות שלה.

- 26.3.1. זהו תהליך ייחודי המתייחס רק ליצוא של אבוקדו ושל הדורים. כחלק מאחריות הרגולטור על איכות התוצרת המיוצאת, הוא מוודא שלא מבוצע קטיף מוקדם מדי של התוצרת, כאשר הפירות עדיין לא בשלים מספיק. אישור זה ניתן באופן חד פעמי והוא מבוצע עבור כל חלקה בתחילת עונת הקטיף.
- 26.3.2. תחילה בית האריזה מוודא בעצמו את רמת ההבשלה. לאחר שבית האריזה מוצא שרמת ההבשלה הגיעה לרמה הרצויה הוא מודיע על כך לרגולטור, ומגיש את התוצרת לבדיקת הבשלה של הרגולטור. אם התוצרת נמצאת על ידי הרגולטור ברמת ההבשלה הרצויה, הוא מעניק אישור קטיף לחלקה זו.
- 26.3.3. משלב מסוים בעונה, לאחר קיום שיח בין מנהלי האיזורים, כאשר הרגולטור סבור כי כלל הפירות בכלל האיזורים הגיעו לרמת הבשלה משביעת רצון, הוא מוציא הנחיה גורפת שניתן לקטוף את התוצרת ושאין צורך יותר באישור הבשלה פרטני. באבוקדו קיים נוהל אשר מנחה החל מאיזה תאריך בשנה אין צורך יותר בבדיקה של רמת ההבשלה.
- 26.4. ביקורת המשלוחים לפני היצוא על פי הזמנת שירות:
- 26.4.1. הביקורת על המשלוחים המיוצאים של תוצרת טרייה היא הכלי המרכזי של הרגולטור לצורך הגנה על האינטרס הציבורי.
- 26.4.2. תהליך ביקורת המשלוחים מבוצע באתרי הבדיקה המאושרים, כאשר בכל איזור ישנם כמה עשרות אתרים. הבדיקות בכל איזור מבוצעות על ידי מנהל האיזור והמבקרים הכפופים לו. לעיתים במקרה הצורך, נעשה בשימוש במבקרים של איזור אחד באיזור אחר.
- 26.4.3. הביקורת על התוצרת מתבצעת לאחר שנקטפה 75% מן התוצרת המיועדת ליצוא ולפני שהיא עוברת תהליך המכלה.
- 26.4.4. תיאום ביקורת נעשה באמצעות הגשת טופס "הזמנת שירות", הוא בית האריזה פרט את מקום ושעת הבדיקה המבוקשת ומהי התוצרת הנבדקת. הטופס נשלח אל מנהל האיזור עד 24 שעות לפני הבדיקה. מנהל האיזור קובע את סידור העבודה של המבקרים שלו ליום המחרת בהתאם להזמנות השירות שקיבל ומפיץ לכל מבקר את סידור העבודה שלו ליום הבא.
- 26.4.5. סידור העבודה נתון לשינויים רבים במהלך יום העבודה, עקב שינויים בהזמנת הלקוחות בחו"ל ושינויים במועדי היציאה של האוניות והמטוסים.
- 26.4.6. שעות העבודה בהן המבקרים מבצעים את הביקורות בבתי האריזה מתחלקות לשתי משמרות בדרך כלל: משמרת ראשונה מ-07:00 עד 16:00 ומשמרת שנייה: מ-12:00 עד 20:00. בטרנזיטים, בשונה מבתי אריזה, ישנה נוכחות קבועה של המבקר בשעות מוגדרות, בהן מבוצעת הביקורת.
- 26.4.7. כאשר מבקר מגיע לאתר בדיקה הוא לוקח את מספר הקרטונים הדרוש לבדיקה אל שולחן הבדיקה שנמצא בבית האריזה. הכמות הנבדקת נקבעת בהתאם לתקנות היצוא, אשר מחייבות לבדוק 2% מכל משלוח מיוצא. במקרים בהם למדינת היעד יש דרישה מוגדרת לאחוז התוצרת שצריכה להיבדק, המבקר יבדוק בהתאם לדרישות מדינת ולא בהתאם למופיע בתקנות, אלא אם כן הדרישה נמוכה מדרישות מדינת ישראל, ואז היא תיבדק בהתאם לתקנות.
- 26.5. בעת בדיקת התוצרת המבקר בוחן שני דברים:

- 26.5.1. בריאות התוצרת במשלוח – המבקר בודק ויזואלית את התוצרת ומוודא כי אין סימן להימצאות נגעים ומזיקים. אם המבקר מוצא נגעים או מזיקים על גבי התוצרת, הוא פוסל אותה ליצוא.
- 26.5.2. התאמת איכות התוצרת לרמה המוצהרת – המבקר בודק את איכות התוצרת על מנת לוודא כי רמת האיכות שהוצהרה על ידי היצואן על גבי האריזות אכן תואמת את רמת איכות התוצרת.⁷
- 26.6. בתום בדיקת בריאות ואיכות התוצרת, קיימות מספר אפשרויות:
- 26.6.1. **אישור התוצרת** – אם המבקר מאשר את בריאות ואיכות התוצרת הוא מנפיק לבית האריזה תעודת ליווי, אשר מאמתת כי התוצרת נבדקה ואושרה ליצוא. תעודת הליווי מלווה את התוצרת מאתר הבדיקה אל הנמל. תוקף התעודה הוא בין שלושה עד שבעה ימים, בהתאם לסוג התוצרת. לתעודה תוקף מוגבל, מכיוון שיתכן שמספר ימים לאחר הבדיקה איכות התוצרת תיפגם או שהתוצרת תידבק בנגעים ומזיקים.
- 26.6.2. **פסילת התוצרת ליצוא** – כאשר התוצרת איננה עומדת בדרישות הפיטוסניטריות, המבקר פוסל את התוצרת ליצוא. במקרה זה המבקר מוציא תעודת פסילה אשר מפרטת את תהליך הבדיקה ואת סיבת הפסילה. היצואן יכול לערער על ההחלטה מול מנהל האיזור או אל מול המטה של שירות הביקורת. על פי רוב, מקרי הערעור נפתרים על ידי התערבות של מנהל האיזור שמגיע לשטח ובודק את התוצרת בעצמו ומכריע מה דין התוצרת.
- 26.6.3. **פסילה ליעד מסוים** – לעיתים המבקר מוצא כי איכות או בריאות התוצרת אינם תואמים את דרישות מדינת היעד אליה מיועדת התוצרת, אך הם כן עומדים בדרישות מדינת יעד אחרת. במקרים אלו המבקר פוסל את התוצרת ליצוא ליעד המקורי, והוא מאפשר לייצא את התוצרת ליעד אחר.
- 26.6.4. **פסילה לסיווג האיכות** – המבקר יכול לחייב את היצואן לסווג את איכות התוצרת ברמה יותר נמוכה. לאחר סיווג התוצרת מחדש המבקר מאפשר לייצא את התוצרת לאותו היעד.
- 26.6.5. **פסילה של סימון הקרטון** – פסילה טכנית. פסילה זו מתרחשת כאשר האריזה איננה מסומנת על פי דרישות הסימון המופיעות בתקנות היצוא.
- 26.6.6. **פסילה ואישור לאריזה מחדש** – לעיתים כאשר המבקר מזהה שהתוצרת איכותית, אך קיימים בה מספר רב של פריטים שאינם עומדים בדרישות מדינת היעד או שאינם עומדים ברמת התקן שהוצהר, הוא מאפשר לבית האריזה לבצע תהליך של מיון מחדש לתוצרת, ולאחר מכן אריזה מחדש שלה התוצרת. לאחר אריזת התוצרת המבקר יבצע ביקורת פעם נוספת.
- 26.7. תהליך ביקורת המשלוחים לפני היצוא על פי תכנית עבודה:
- 26.7.1. בנוסף על תהליך הזנת שירות, קיים מנגנון ביקורת משלוחים במסלול מקל יותר, הנקרא: "תכנית עבודה". מסלול זה מבוסס על ניהול סיכונים שעורך הרגולטור, והוא מיועד לאתרי בדיקה בעלי מערך בדיקה איכותי שנמצאו ללא תקלות על פני תקופה של כחודש מתחילת עונת האריזה.

⁷ כך לדוגמא: תקן Class 1 עבור תפוזים מסוג "אור" מגדיר כי על הפרי להיות בעל 3 גרעינים במוצע. המבקר בודק מדגם סטטיסטי ומוודא כי הם אינם מכילים יותר מ-3 גרעינים במוצע.

- 26.7.2. במסגרת מסלול זה הרגולטור אינו בודק כל משלוח שמיוצא מאתר הבדיקה אלא מבצע בדיקה מדגמית פעם בשבוע של אחד המשלוחים שנארזו באתר
- 26.7.3. מגנון זה פועל כך שמנהל בית האריזה שולח את תכנית העבודה של השבוע הקרוב אל מנהל האיזור ובה הוא מפרט את כלל המשלוחים שהוא מתכנן לארוז במהלך השבוע. מנהל האיזור, שולח מבקר לביצוע ביקורת אחת לשבוע בהתאם לתכנית העבודה שנשלחה אליו ללא תיאום מראש עם אתר הבדיקה. מטרת ביקורת זו היא ביצוע של פיקוח עליון על מנת לוודא כי בית האריזה ממשיך לשמור על רמה גבוהה של בקרת איכות ובריאות.
- 26.7.4. אם באחת מן הביקורות נמצאו ליקויים, הרגולטור נותן דו"ח ליקויים לתיקון עבור בית האריזה. במידה ונמצאים ליקויים מספר פעמים נוספות, בית האריזה ישוב למסלול ביקורת רגיל של הזמנת שירות.
- 26.7.5. כאשר בית האריזה אורז תוצרת המיועדת ליעד מיוחד, אין אפשרות לעבוד במתכונת של "תכנית עבודה" היות ומדינת ישראל מחויבת לבדוק כל משלוח מיוצא. תיאום הביקורת במקרים אלו ייעשה באמצעות הזמנת שירות כמתואר לעיל.
- 26.8. חתימה על תעודות פינו ו תעודות איכות :
- 26.8.1. תעודת הליווי שהמבקר הנפיק באתר הבדיקה מגיעה אל עמיל המכס בנמל שמייצג את היצואן. בתעודה הליווי מצוינים : שם היצואן, שם בית האריזה, שם וסוג התוצרת, תאריך הבדיקה, כמות המשטחים שאושרה על ידי המבקר. על בסיס תעודת הליווי ממלא עמיל המכס בנמל תעודת פינו ומגיש אותה לחתימה על ידי אחד ממבקרי הרגולטור שנמצאים בנמל.
- 26.8.2. במקרים בהם המשלוח מגיע מבית אריזה אשר פועל תחת מסלול תכנית עבודה, עמיל המכס בונה את תעודת הפינו בהתאם לתעודת המשלוח זאת מכיוון, שרוב המשלוחים של אתר בדיקה שפועל תחת מסלול תכנית עבודה, אינם נבדקים על ידי מבקר ולכן לא מונפקת להם תעודת ליווי.
- 26.8.3. בחלק מן המקרים היצואן מבקש מהרגולטור להנפיק עבורו תעודה הנקראת Inspection Certificate, אשר מעידה כי איכות התוצרת נבדקה על ידי הרגולטור. תעודות אלו הן תעודות וולונטריות, ותלויות ברצונו של היצואן. חלק מן היצואנים מעוניינים בתעודה זו היות והיא מאפשרת להם הקלות בבדיקות המבוצעות בנמלים במדינות היעד.
- 26.9. פיקוח טיפולי קור :
- 26.9.1. טיפול קור הוא טיפול אשר מבוצע לצורך הדברת זבוב היס התיכון. הטיפול מבוצע באמצעות קירור המכולה לרמת טמפרטורה למשך זמן מסוים, שמביאה לחיסול הנגע. ניתן לבצע את הטיפול לפני המשלוח או במהלך, המשלוח כאשר המכולה נמצאת על האוניה.⁸ טיפול קור נעשה רק עבור משלוחים ליעדים מיוחדים, כאשר מדינת היעד דורשת לבצע את הטיפול. טיפולים אלו מבוצעים בעיקר עבור יצוא של הדריס ליפן ולקוריאה הדרומית.

⁸ לעיתים מדינת היעד דורשת הטיפול יבוצע עוד בישראל ולא ייצא ממנה עד שטיפול הקור לא יושלם. בעבר דרום קוריאה הייתה דורשת זאת, אך היא ויתרה על דרישה זו לפני מספר שנים

26.9.2. טיפולי הקור מנוהלים על ידי תחום שיטות ומידע, בהתאם לטיפול הקור שדורשת כל מדינה. התחום מקבל את ההזמנות לטיפול קור ובונה תכנית עבודה שבועית למנהלי האיזורים לביצוע טיפולי קור.

26.9.3. הטיפול מבוצע בפועל על ידי טכנאי קור ומחייב נוכחות מבקר מטעם הרגולטור בזמן הטיפול. תפקיד המבקר הוא לאשר ולחתום בתעודת הפיטו כי טיפול הקור החל בצורה נאותה בהתייחס לשלושה פרמטרים: כיוול מדי הטמפרטורה; מיקום מדי הטמפרטורה במכולה במקומות הדרושים במשלוח; אישור הגעת הטמפרטורה לרמה הרצויה.

26.9.4. תיאום טיפולי הקור נעשה באמצעות תכנית עבודה שנשלחת על ידי אתרי הבדיקה מראש עבור כל שבוע, או באמצעות הזמנת שירות חד פעמית, בהתאם להעדפתו של אתר הבדיקה.

26.9.5. טיפול הקור מבוצע באחד משני אופנים: באוניית קירור או במכולת קירור:

26.9.5.1. טיפול קור באוניית קירור מתחיל בכיוול של מדי הטמפרטורה על ידי מבקר.⁹ לאחר

הכיוול, המבקר מאשר ליצואנים להטעין את התוצרת על גבי האוניה והמבקר מפקח על העמסת האוניה ועל מיקום והחדרת הרגשים לתוך הפרי. בתום ההעמסה המבקר מוודא כי תא הקירור באוניה הגיע לרמת הטמפרטורה הנדרשת עבור תחילת טיפול הקור. לאחר הגעת הטמפרטורה לרמה הרצויה המבקר סוגר את תא הקירור ושם סגרים על הפתחים של חדרי הקירור. המבקר מתעד את מספרי הסגרים בתעודת הפיטו, וחותרם על התחלת טיפול הקור. בגמר הטיפול המפקח מצרף למשלוח את תעודת הפיטו ואת דוח הכיוול של מדי הטמפרטורה.¹⁰

26.9.5.2. טיפול קור במכולה נעשה באופן כמעט זהה. השוני היחיד הוא שטכנאי הקור ממקם את מדי הטמפרטורה במכולה, ולא המבקר. התיעוד והחתימה על מסמכי הטיפול נעשים על ידי המבקר בדומה לטיפול קור באוניה.

26.9.6. בשבוע מבוצעים בין חמישה ל-60 טיפולי קור.

26.10. אישור אריזות ליצוא:

26.10.1. עבור כל אריזה (שאיננה אריזת עץ) חדשה שהיצואן רוצה לייצא הוא מחויב לאשר את הגלופה מול תחום שיטות ומידע בטרם הוא מייצר אותן, על מנת לוודא כי הגלופה מכילה את כל האינפורמציה הדרושה ועומדת בדרישות החוק הישראלי.

26.10.2. אריזות הדורשות אישור הן, קרטונים, צוברים או שקים. אין צורך לאשר אריזות קטנות אשר ישמשו למכירה בנקודות הקצה ברשתות הקמעונאיות. בית האריזה נדרש להציג את אישור האריזה למבקר בעת ביצוע הביקורת, לצורך וידוא כי האריזה אכן אושרה מראש.

27. ישנן מספר יחידות המשיקות לפעילות הרגולטור:

27.1. אגף ענפי שירות בשה"מ:

27.1.1. אגף ענפי שירות הוא אחד מחמשת האגפים בשה"מ במשרד החקלאות. האגף מהווה את הגורם המשרדי המרכז את נושא שאריות חומרי הדברה עבור תוצרת טרייה המיועדת ליצוא.

⁹ ביצוא הדריס ליפן ולקוריאה, כיוול הרגשים חייב להיעשות בנוכחות המפקח היפני או הקוריאני השוהים בארץ בתקופת הוצאת המשלוחים, על פי דרישתם.

¹⁰ דוח הכיוול מפרט את רמת הסטיית המאושרות של הרגשים שהונחו בתא הקירור. הוא נחוץ לצורך קריאה נכונה של תוצאות של הרגשים כאשר הם יגיעו אל מדינת היעד.

- 27.1.2. האגף איננו משמש כרגולטור אלא כמקור מידע עבור חקלאים ויצואנים בנושא השאריתיות המותרת בכל מדינה אליה מייצאים ממדינת ישראל. האגף עושה זאת באמצעות התקשרות עם מעבדת יתרולאב, אשר מנהלת מעקב אחר דרישות המדינות בחו"ל בתחום זה.
- 27.1.3. בהתאם מעבדת יתרולאב מפרסמת קובץ רשומות באתר שה"מ. בקובץ זה מפורסמים חומרי ההדברה המותרים, רמת השאריתיות המותרת, ומסתי ימי ההמתנה בין ריסוס לקטיף – עבור כל סוג תוצרת ועבור כל מדינה.¹¹ ימי ההמתנה נקבעים ניתוח שבוצע בעת רישום חומרי ההדברה במסגרת הליך רישוי מול אגף כימיה של הגנ"צ.¹²
- 27.1.4. בנוסף, קיימים מקרים רבים בהם דרישות חומרי ההדברה של הרשת הקמעונאית הזרה אליה מיועדת התוצרת, מחמירות יותר מדרישות המדינה בה נמצאת הרשת. במקרים אלו היצואן והמגדל אינם יכולים להסתמך על הרגולציה המדינתית. במקרים אלו, היצואן רשאי לקבל שירות באופן פרטני על ידי מעבדת יתרולאב, במסגרתו תתרגם מעבדת יתרולאב את דרישות חומרי ההדברה של הרשת הקמעונאית, לגבי רשימת החומרים המותרים בשימוש וימי ההמתנה הדרושים עבור כל סוג תוצרת וחומר הדברה. שירות זה ניתן ליצואנים בחינם כחלק מן ההתקשרות של משרד החקלאות עם מעבדת יתרולאב.
- 27.2. תחום סקרים: תחום זה הוא חלק מאגף אקולוגיה בהגנ"צ. התחום עוסק בפרויקטים מיוחדים, כדוגמת ערבה נקיה ופרויקט הדברת זבוב הים התיכון וכן תכניות הדברה שונות. התחום שותף בביצוע סקרים ליצוא בתהליכי יצוא אשר דורשים אישור ודגימת חלקות, על פי דרישות מדינות יעד.
- 27.3. אגף אבחון נגעים: אגף המעבדות של הגנ"צ. אגף זה נותן שירותי מעבדה עבור כלל היחידות הזקוקות להן. בתהליכי היצוא של תוצרת טרייה, קיים צורך לבצע בדיקות מעבדה בעיקר בתהליכי אישור החלקות. בתהליכים אלו נדגמות החלקות על ידי תחום סקרים והדגימות מעוברות לבדיקה על ידי האגף.
- 27.4. אגף סחר חוץ במשרד: האגף אמון על קשרי החוץ של מדינת ישראל בתחום המסחר החקלאי. האגף סייע בפתיחת שווקים חדשים ליצוא.

ה. תהליכים רגולטוריים ראויים לציון

28. במסגרת ניתוח הרגולציה ומיפוי העומסים עלה כי הן ההסגר והן הרגולטור ביצעו בשנים האחרונות מספר תהליכים ראויים לציון, לצורך שיפור תהליכי הרגולציה שבתחום אחריותם.
29. בתחום הערכת הסיכונים ביצוא, אימץ תחום PRA שיטה המאפשרת ליצואנים להיות שותפים לתהליך איסוף המידע עבור מדינת היעד. שינוי זה נועד ליצור שיתוף פעולה בין היצואן לבין תחום PRA בתהליך פתיחת השווקים החדשים ליצוא ולקצר את זמני הטיפול בתיק. עוד יצוין, כי בתחילת שנת 2017, גייס תחום PRA, עובד נוסף, לצורך האצת הטיפול בתיקי ה-PRA.
30. עוד יצוין, כי אחד הכלים הבסיסיים לניהול רגולציה איכותית ומדויקת יותר הוא שימוש בתהליכי ניהול סיכונים. ניהול סיכונים, מתבסס על ההנחה כי אין ביכולת אף רגולטור, להיות נוכח בכל נקודה בכל רגע נתון, ועל כן עליו לבחור בקפידה את המקומות והגורמים עליהם הוא מפקח. כך, יכול הרגולטור למקד את

¹¹ ימי המתנה – לאחר שחומר הדברה מרוסס על גבי תוצרת חקלאית, מתחיל תהליך של התפוגגות החומר. ככל שעוברים יותר ימים מאז הריסוס, רמת שאריות חומר ההדברה על התוצרת פוחתת.

¹² להרחבה ראו: משרד החקלאות "התכנית להפחתת נטל רגולטורי – דוח מסכם - רישוי תכשירים כימיים לצמחים" (2015).

משאביו בקרב גורמים אשר דורשים פיקוח מוגבר, ומאידיך להקל על אלו המקפידים על רמה גבוהה של ציות לחוק. בתהליכי היצוא של תוצרת טרייה, אימץ הרגולטור, מדיניות מבוססת ניהול הסיכונים, במסגרת מסלול "תכנית עבודה".

31. תהליכי היצוא של תוצרת טרייה עברו שינוי משמעותי בשנים האחרונות. בעבר כל התוצרת הטרייה הייתה נארזת בנמל ולאחר מכן מועמסת לאוניה. במצב זה, תהליך הביקורת היה פשוט, והתמקד אך ורק בנמל. אך עם השינוי במבנה הלוגיסטי תהליכי היצוא של התוצרת הטרייה, בהם המכולה מועמסת כבר בבית האריזה ונסגרת שם, עלה צורך לשנות את שיטת הפיקוח ולבצע התאמה למצב החדש. עקב כך ביצע הרגולטור שינוי ארגוני שמאפשר פריסה רחבה מאוד של מבקרי היחידה על פני כל הארץ. בנוסף עלתה החשיבות של כתיבת נהלים ברורים ומעודכנים עבור כל המבקרים כתוצאה מן המעבר משיטת עבודה קבוצתית בנמל עם נוכחות צמודה של המנהל אל עבודה כיחידים.

32. בנוסף, הובנה חשיבות איסוף המידע על תהליכי היצוא עבור המשרד לצורך קביעת מדיניות עתידית. לצורך התאמתו לצורכי השטח. בנוסף, הוקם לאחרונה תחום שיטות ומידע, אשר תפקידו לנהל את הידע שנצבר בתהליכי היצוא. במקביל, הוקם תחום תקני איכות ותמיכה מקצועית, שתפקידו לשמור על נהלי שירות הביקורת מעודכנים תדיר.

33. עוד יש לציין, כי בעלי עניין ציינו לטובה את היחס של שירותי הביקורת ואת נכונותו לעזור ובמקרים רבים גם את הרמה המקצועית של מבקרו. אין ספק כי אנשי שירות הביקורת מצליחים לספק תוצאות טובות על אף מגבלות כח האדם והמשאבים העומדים לרשותו. ניכר כי שירות הביקורת משקיע מאמצים רבים לשמור על האינטרס הציבורי עליו הוא מופקד – שמירה על רמת האיכות והבריאות של היצוא הישראלי.

חלק ב' – סיכום תהליך השיח מול בעלי העניין

34. השיח מול בעלי העניין נעשה על ידי תחום מדיניות רגולציה. איסוף המידע נעשה בשלושה שלבים. בשלב הראשון נערכו שיחות, סיורים ופגישות עם בעלי העניין בכדי ללמוד על התהליך מנקודת מבטם ובכדי לזהות עומסים רגולטוריים. בשלב השני נערכו שולחנות עגולים שכללו דיון על התהליך והעומסים בהם נתקלו בעלי העניין. בשלב השלישי נערכו ראיונות ופגישות השלמה. מיפוי העומסים נעשה לפי המדריך הממשלתי להפחתת הנטל הרגולטורי. להלן תיאור תמציתי של תהליך איסוף המידע בציר בעלי העניין.
35. תחילה בוצע מיפוי של בעלי העניין הרלוונטיים. נמצא שבעלי העניין שמושפעים מן התהליך הם בעיקר יצואנים, בתי אריזה וחקלאים. בנוסף, הרגולציה משפיעה בעקיפין גם על עמילי מכס.
36. לאחר זיהוי המאפיינים המרכזיים של בעלי העניין יחד עם הרגולטור, נעשתה פנייה באמצעים הבאים:
- 36.1. בחודשים ינואר עד מרץ פורסמו מספר הזמנות להשתתף בשיח;
 - 36.2. בוצעה פנייה ליצואנים ולבתי האריזה בסיוע של מנהלי האיזורים של שירות הביקורת, באמצעות רשימות התפוצה של שירות הביקורת;
 - 36.3. בנוסף בוצעו פניות לבעלי העניין באמצעות הגורמים הבאים:
 - 36.3.1. נציגות הוועדות החקלאיות;
 - 36.3.2. התאחדות הארגונים הכלכליים הקיבוציים;
 - 36.3.3. איגוד לשכות המסחר;
 - 36.3.4. מנהלי מחוזות משרד החקלאות.
37. תחום מדיניות רגולציה קיים ראיונות עם בעלי העניין, בהם התבקשו לתאר תהליכים רגולטוריים מרכזיים, את מידת ההכבדה שכרוכה בהם, עומסים ברגולציה ואפשרויות להפחתת העומסים. להלן פגישות מרכזיות שהתקיימו במסגרת התהליך:
- 37.1. ביום 22.12.2016 התקיים שולחן עגול עם חקלאים, בתי אריזה ויצואנים בערבה במשרדי הועדה החקלאית של הערבה.
 - 37.2. ביום 16.1.2017 התקיים שולחן עגול עם יצואנים ועמילי מכס במשרד החקלאות בבית דגן.
 - 37.3. ביום 17.1.2017 התקיים שולחן עגול עם מגדלים ובתי אריזה של איזור הדרום במפעלי יח"מ.
 - 37.4. ביום 19.1.2017 התקיים שולחן עגול עם מגדלים ובתי אריזה של איזור הצפון במשרדי מחוז העמקים של משרד החקלאות.
 - 37.5. ביום 22.1.2017 התקיים שולחן עגול עם מגדלים ובתי אריזה של איזור המרכז במשרד החקלאות בבית דגן.
 - 37.6. ביום 8.2.2017 התקיימה פגישה עם נציגות עמילי המכס ועם נציגי תס"ק ים.
 - 37.7. ביום 19.2.2017 התקיימה פגישה עם מעבדת יתרולאב.
 - 37.8. ביום 26.2.2017 התקיימה פגישה עם נציגות ארגון מגדלי הירקות.
 - 37.9. ביום 27.3.2017 התקיימה פגישה עם נציגי הוועדות החקלאיות וחקלאים מאיזורים שונים בארץ.
38. במהלך חודשים מרץ עד ספטמבר 2017 נערכו פגישות וראיונות השלמה עם מספר בעלי עניין, על מנת להשלים את התמונה בכל הנוגע לעומסים ולסיבותיהם. בשלב זה נאסף מידע לצורך תחשיב כימות עלויות הרגולציה.

חלק ג' – תכנית המשרד להפחתת הנטל הרגולטורי

א. כללי

39. התכנית מתמקדת בעיקר בשיפור והרחבה של מערכת הממוחשבת המשמשת את תהליכי היצוא וכן בביטול בדיקות האיכות של תוצרת.
40. במסגרת התכנית יבוצע ייעול של התהליכים הקיימים. עם זאת, אין בה כדי לשנות את מדיניות הממשלה או את מדיניות המשרד בנושא יצוא של תוצרת טרייה.

ב. פרטי התכנית המשרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

41. העלאה לאוויר של מערכת ממוחשבת שתנהל את תהליכי הפיקוח ביצוא של תוצרת טרייה.

41.1. עד היום, תהליכי הביקורת של הרגולטור והפעולות הנלוות אליהם בוצעו באופן ידני. תהליכים אלו לוו במספר רב של מסמכים, אשר נמסרים בעותק קשיח או באמצעות הפקס. ניהול התהליכים בצורה זו גורם למספר קשיים ליצואנים בתהליכי היצוא:

41.1.1. עבודה באמצעות נייר ופקס – מאריכה את זמני הטיפול במסמכים וכן מאריכה את תהליך הביקורת וגרמה לחוסר יכולת לעקוב אחר פעולות שבוצעו ואחר מסמכים שנשלחו (בפרט כאשר שני מבקרים שונים היו מעורבים בתהליך). בפרט, תעודת הליווי מהווה גורם בעייתי במיוחד מכיוון שפעמים רבות היא אובדת בדרך לנמל, או שנכתב בה נתון לא נכון. במקרים אלו יש צורך בבירור ארוך מול הרגולטור, בשליחת התעודה בפקס לצורך תיקונים ובפעולות נוספות, מה שמאריך מאוד את זמן הטיפול במשלוח ועיכב את הוצאת התוצרת מן הארץ.

41.1.2. הנפקת אגרות לתשלום באיחור – פעמים רבות חיובי האגרה שהונפקו ליצואנים עבור קבלת שירות ביקורת המשלוחים מן הרגולטור מתקבלים מספר רב של חודשים לאחר מועד ביצוע הביקורת. זאת בשל ניהול ידני של תהליכי גביית התשלומים ע"י הרגולטור. דבר זה גורם לקושי לעקוב אחר החיובים והתשלומים, ומקשה על יכולת תכנון ההוצאות של היצואנים.

41.1.3. איסוף נתוני היצוא באופן ידני – בסוף כל שנה מבקרי הרגולטור נדרשים להקליד את תעודות הבריאות למחשב לצורך איסוף נתוני היצוא. מדובר בכ-70,000 תעודות (!). הדבר גזל זמן עבודה רב ממבקרי הרגולטור שיכלו להיות מוקדשים לביצוע פעולות פיקוח ומתן שירות ליצואנים.

41.1.4. ביקורת חוזרת לתיקון ליקויים – כאשר מבקר מוסר למפוקח רשימת ליקויים לתיקון לאחר ביקורת בבית אריזה (למשל: סיווג מחדש של רמת התוצרת), הוא ממתין בבית האריזה עד להשלמת תיקון הליקויים. אך במקרים רבים הוא נאלץ לנסוע מן המקום לביקורת במקום אחר ומבקש שיקראו לו שוב לביצוע ביקורת חוזרת לאחר תיקון הליקויים. ההמתנה להגעתו של המבקר, יצרה עיכוב בהוצאת המשלוח.

41.2. על מנת לתת מענה לכל הבעיות הללו במהלך גיבוש התכנית העלה הרגולטור לאוויר מערכת ממוחשבת ייחודית ומתקדמת לניהול תהליכי הפיקוח על יצוא. המערכת מאפשרת לבצע את תהליכי הפיקוח באופן ממוחשב ללא שימוש בנייר. כל המידע הנגוע לביקורת המשלוחים נגיש בזמן אמת לכל הגורמים

הרלוונטיים. המערכת תחובר על מערכות המידע של היצואנים, כך שחברות היצוא יכולות לשלוח אל הרגולטור את המידע מתוך המערכות שלהם. המבקרים המבצעים את הביקורות צוידו במחשבי כף יד (Tablet) אשר משמשים אותם לצורך תיעוד ממצאי הביקורות, צילום תמונות במקרה הצורך ושליחת מידע ליצואן.

41.3. המערכת מאפשרת להנפיק תעודות פטו. לשם יצירת תעודת הפטו במערכת ניתן להזין רק משטחים אשר מוגדרים במערכת כמשטחים שנבדקו ואושרו אל היעד המבוקש ורק אם הבדיקה עדיין בתוקף. בכך מתייטר הצורך להשתמש בתעודות ליווי.

41.4. המערכת מאפשרת גם להנפיק חיובים לתשלום באופן אוטומטי לאחר קבלת השירות מן הרגולטור. חיובים אלו יישלחו אל היצואן והוא יוכל לשלם אותם באופן מיידי.

41.5. בנוסף המערכת תשמור באופן אוטומטי את נתוני היצוא של המשלוחים שמוזנים בה. בכך, יישמרו נתוני היצוא באופן איכותי אחיד ללא מגע יד אדם, והרגולטור יוכל להפנות את המשאבים שיתפנו עקב כך לביצוע פעולות פיקוח ולמתן שירות ליצואנים.

41.6. המערכת מאפשרת גם לשלוח לרגולטור באופן מקוון תצלומים של תיקוני ליקויים שבוצעו ללא צורך שהרגולטור יגיע פיזית. בכך, ייחסך ליצואנים זמן המתנה יקר.

41.7. המערכת צפויה לשפר באופן משמעותי את השירות הניתן ליצואנים: הן מבחינת זמני התגובה והן מבחינת נוחות הממשק עם הרגולטור. בנוסף, המערכת צפויה ליעל את ניהול משאבי הפיקוח של הרגולטור ולהסב כח אדם מעבודת ניירת משרדית לעבודות פיקוח ומתן שירות ליצואנים.

41.8. הרגולטור החל בביצוע צעד זה במהלך גיבוש התכנית.

42. הקמת מרכז תמיכה טכנית (Call center) למערכת היצוא.

42.1. כאמור לעיל, במהלך גיבוש התכנית הועלתה לאוויר מערכת היצוא. ההעלאה של המערכת לאוויר דורשת תמיכה רבה ממגוון סוגים על מנת לאפשר זרימה חלקה של היצוא ולמנוע עיכובים.

42.2. תמיכה זו כוללת תמיכה מחשובית טכנית, כגון: ביצוע בדיקות גרסה לעדכוני המערכת והקמת נתונים במערכת (הוספת לקוחות, הוספת מוצרים וכד'). בנוסף השימוש במערכת מחייבת תמיכה במשתמשים השונים. בחודש ספטמבר 2017 היו רשומים במערכת כ-80 לקוחות שונים (חברות) ובסך הכל כ-250 משתמשים חיצוניים (אנשים). בנוסף להם ישנם כ-70 משתמשים נוספים מתוך המשרד. משתמשים אלו צריכים מענה תפעולי לשימוש במערכת וכן הם מציפים תקלות שעלו בשימוש בה. זאת ועוד, תהליכי היצוא מאופיינים בעונתיות, שבמסגרתן הלקוחות עובדים מול הרגולטור באופן אינטנסיבי משך מספר חודשים, ושבים לעבוד רק בעונה הבאה. כתוצאה מכך יהיה צורך לרענן ולתמוך את לקוחות המערכת לגבי אופן השימוש בה בכל שנה מחדש.

42.3. המערכת עתידה לשמש בתור המערכת המרכזית לניהול תהליכי הפיקוח ביצוא בהגנ"צ, ובעתיד גם של כלל תהליכי הפיקוח שמבוצעים על ידי הארגון. לכן כמות המשתמשים במערכת רק ילך ויעלה וצפוי להגיע עד לכ-500 לקוחות וכ-2500 משתמשים בשנים הקרובות. תהליכים אלו מגבירים את הצורך במערך תמיכה תפעולית וטכנית איכותית, בכדי לאפשר את הרחבת הפעילות של המערכת.

42.4. על כן הוחלט להקים מרכז תמיכה למערכת היצוא, אשר ייתן מענה לכלל הצרכים שפורטו לעיל. מרכז תמיכה זה יפעל בשתי משמרות בימי החול, ובמשמרת אחת בימי שישי וערבי חג. הרגולטור יתקשר עם חברה חיצונית שתספק שירותים של הקמת והפעלת מרכז התמיכה – ללקוחות בתוך הממשלה ומחוץ

- לה. היקף שירותי התמיכה יהיה של עובד אחד במשמרת. כאשר מספר המשתמשים במערכת יעלה על 150, היקף שירותי התמיכה יוגדל לשני עובדים במשמרת.
- 42.5. הקמת מרכז התמיכה תאפשר זרימה חלקה של היצוא, ותהווה בסיס חשוב למחשוב שאר להרחבת פעילותה של מערכת היצוא.
- 42.6. לצורך יישומו של צעד הרגולטור יתקשר עם ספק שירותי חיצוני בהסכם רב שנתי.
- 43. בניית ממשק בין מערכת ה-GIS למערכת הביקורת של היצוא.**
- 43.1. כאמור לעיל, תהליך אישור חלקות ליצוא מהווה חלק מרכזי ביצוא ליעדים המיוחדים. בתהליך זה מעורבים מספר רב של גורמים: תחום יצוא, הרגולטור, תחום סקרים, היצואן ומדינת היעד. כיום התהליך מנוהל באמצעות טבלאות אקסל ותכתובות מיילים. כלל הגורמים המעורבים בתהליך העלו כי יש צורך ליעל את תהליך הרישום, כך שיימנעו סתירות ואי-תאימות בנתונים, כפי שלעיתים נגרם כיום.
- 43.2. אי תאימות אלו נובעות כתוצאה מחוסר התאמה בין מספרי החלקות שמתועדים על ידי המשרד למספרי הרישום של החקלאים, מאי התאמה באופן כתיבת שם המגדל או החברה באנגלית, או מדיווח חלקות לא מדויק על ידי היצואנים. בנוסף, פעמים רבות היצואנים מגישים את רשימת החלקות שלהם באיחור לאחר שהרשימה הסופית כבר הועברה לכלל הגורמים. במקרים אלו, תחום יצוא מעדכן את רשימת החלקות ושולח אותם לכלל הגורמים פעם נוספת (תהליך זה יכול לקרות פעמיים או שלוש בעונה).
- 43.3. כתוצאה מכך נגרם עיכוב ליצואנים בקבלת אישור החלקות שלהם ליצוא, וכפועל יוצא מכך מעכב את יצוא המשלוחים לחו"ל במספר ימים עד שבועות. בנוסף, התהליך דורש משאבים רבים מתחום יצוא ומתחום סקרים.
- 43.4. כמות החלקות המוגשת ליצוא עולה באופן משמעותי משנה לשנה, כך שהקושי בניהול תהליכי אישור החלקות רק ילך ויתגבר ואיתו הנטל הרגולטורי על היבואנים.
- 43.5. על כן הוחלט לנהל את תהליכי אישור החלקות ליצוא באמצעות ממשק GIS כחלק ממערכת הביקורת של היצוא.¹³ ממשק זה יאפשר לכל יצואן לדווח את רשימת החלקות שלו באמצעות הקלקה על גבי החלקה במפה המקוונת.
- 43.6. ממשק ה-GIS יחסוך את הצורך לדווח את רשימת החלקות על גבי רשימות ארוכות באופן ידני ותצמצם באופן דרמטי האפשרות לטעות בדיווח. ממשק ה-GIS גם ימנע דיווחים כפולים וסותרים מכיוון שעל כל חלקה ניתן יהיה ללחוץ פעם אחת בלבד. כיוון שכל נתון יהיה חד ערכי יימנע הסיכון לכפילויות.
- 43.7. ממשק ה-GIS צפוי לצמצם באופן משמעותי את הזמן שתחום היצוא מקדיש לגיבוש רשימת החלקות ובכך יאפשר לו לעסוק יותר במתן שירות והדרכה ליצואנים. בנוסף, מכיוון שממשק ה-GIS מציג באופן ויזואלי את רשימת החלקות ליצוא, הוא יסייע לתחום סקרים לתכנן באופן מיטבי את אופן ביצוע הסקרים ובכך ייעל את תהליך אישור החלקות ויצמצם את זמן ההמתנה עד לאישור החלקה ליצואן.

¹³ GIS (Geographic Information System) – מערכת מידע גיאוגרפית, אשר מאפשרת לראות "שכבות" שונות על גבי מפה מקוונת. למשל: חלוקת המפה לפי יישובים, לפי חלקות חקלאיות, לפי מאגרי מים וכד'.

43.8. צעד זה יצמצם את זמני ההמתנה של היצואנים לאישור החלקות, יצמצם את הבירוקרטיה בתהליך ויאפשרו תהליך יצוא חלק ומהיר יותר.

43.9. לצורך יישום ממשק בין מערכת ה-GIS לממשק יתקשר עם חברה חיצונית שתיצור את הממשק הקיים ותטמיע אותו כחלק ממערכת הביקורת ביצוא.

43.10. יצוין כי תחום סקרים, החל לעשות שימוש בממשק GIS לצורך ייעול תהליך אישור החלקות ליצוא וכי צעד זה מהווה צעד משלים לצעדים שכבר יושמו על ידו.

44. התקשרות עם ספק חיצוני שיסייע בתהליך אישור החלקות.

44.1. בנוסף לצעד שפורט לעיל בסעיף 43 ובשל כמות החלקות במוגשת לאישור אשר הולכת וגדלה משנה לשנה, הוחלט כי תחום סקרים יסתייע בחברה חיצונית לצורך ביצוע הסקרים בחלקות המועמדות ליצוא. צעד זה מקבל משנה תוקף בשל הדרישה שעלתה לאחרונה מצד האיחוד האירופי לבצע תהליך של אישור חלקות למספר רב של סוגי תוצרת, בשל החשש מעש התפוח המדומה (FCM).

44.2. עלות ההתקשרות עם החברה החיצונית תמומן על ידי היצואנים ותאפשר לרגולטור לתת מענה מהיר ומותאם לכל היקף חלקות ליצוא שיידרש.

44.3. זאת ועוד, במסגרת ההודעה המתפרסמת ליצואנים בתחילת תהליך אישור החלקות, יוגדר ליצואנים תאריך אחרון וסופי להגשת חלקות, שלאחריו לא תתאפשר הגשה נוספת של חלקות ליצוא.

44.4. צעד זה יצמצם את זמני ההמתנה של היצואנים לאישור החלקות, יצמצם את הבירוקרטיה בתהליך ויאפשרו תהליך יצוא חלק ומהיר יותר.

44.5. לצורך הגדלת ההסתייעות בחברת סוקרים חיצונית בתהליך אישור החלקות ליצוא יש צורך לאפשר הסתייעות זו במסגרת התקנות.

45. הטמעת אפשרות לחתימה מרחוק על תעודות בריאות ופיתוח מנגנון פיטו אלקטרוני (E-Phyto).

45.1. לתעודת הפיטו יש משמעות קריטית בתהליכי היצוא, מכיוון שהיא מהווה את "כרטיס הכניסה" של המשלוח למדינת היעד. מפאת תוקף חיי המדף הקצר של תוצרת צמחית טרייה, פעמים רבות היצואן שולח את התוצרת בהובלה ימית ואילו את תעודת הפיטו (שמתקבלת מספר ימים אחר כך) הוא שולח באמצעות דואר אוויר, על מנת שהיא תגיע לפני הגעת המשלוח. בשל כך ישנה חשיבות גדולה למהירות וליעילות בה מונפקות תעודות הפיטו ולמהירות בה הן מגיעות אל מדינת היעד.

45.2. כיום, תהליך החתימה על תעודות הפיטו בנמל כרוך בזמן המתנה של מספר שעות עד מספר ימים בודדים, היות שעמדת הביקורת בנמל מטפלת במספר רב של תעודות פיטו. עבור כל תעודה נדרש המבקר לבדוק את תעודת הליווי או תעודת המשלוח, ולבחון אם המידע שמופיע בהם תואם את תעודות הפיטו. תהליך זה מתארך כאשר צריך לתקן את התעודה במקרים של טעות הקלדה או טעות באחד הנתונים, מכיוון שצריך לחקור ולמצוא מה מקור התקלה ומה הנתון הנכון שצריך להיות רשום בתעודה.

45.3. על כן הוחלט לאשר חתימה מרחוק על תעודות פיטו ליצוא באמצעות המערכת הממוחשבת. חתימה זה תיעשה לאחר שהמערכת מבצעת בקרה שהמשטחים המופיעים בתעודה נבדקו ואושרו כדין (לפי הנתונים המוזנים במערכת), כי מועד הבדיקה בתוקף וכי ההצהרה הנוספת בתעודה תואמת את היעד

אליו נשלחת הסחורה. כך יוכלו היצואנים להחתים את הרגולטור על תעודות הפיטו שלהם ליצוא מבלי להגיע פיזית אל הרגולטור. הרגולטור יוכל לחתום על תעודות הפיטו באופן גמיש יותר, וכמובן שתהליך הבדיקה של התעודה יתקצר בשל ההסתייעות בבדיקות האוטומטיות שיבוצעו על ידי המערכת הממוחשבת.

45.4. צעד זה יחסוך ליצואנים את זמן ההמתנה הכרוך בהמתנה לחתימה על תעודות הפיטו. בנוסף, צעד זה יאפשר ליצואן להחתים את תעודת הפיטו שלו, באם ירצה בכך, מבלי להסתייע בעמיל מכס. בנוסף, צעד זה יאפשר ליצואנים זמן תגובה מהיר יותר להזמנת לקוחות, בשל המהירות בה ניתן יהיה להנפיק את תעודת הפיטו.

45.5. צעד זה יזרז את תהליך החתימה על התעודות מצד הרגולטור מכיוון שבדיקת התקינות של התעודות תיעשה באופן אוטומטי באמצעות מערכת היצוא ולא על ידי המבקר עצמו. עקב כך, יתפנה לרגולטור כח אדם אשר יוכל לעסוק בביצוע פעולות פיקוח ובמתן שירות ליצואנים.

45.6. בשלב שני יפתח הרגולטור מערכת להפקת פיטו אלקטרוני (E-Phyto) אשר מאפשר לשלוח את תעודת הבריאות אל מדינת היעד כנתונים באופן אלקטרוני. צעד זה מהווה חלק מן המגמה שמוביל כיום ה-IPPC להסב את התעודות במסחר הבינלאומי לתעודות אלקטרוניות. לשם יישום מגמה זו הקים ה-IPPC ממשק מרכזי להעברת תעודות פיטו אלקטרוניות אשר נקרא E-Hub. מטרתו של ממשק זה להוות גורם מתווך לשליחת וקבלת תעודות פיטו בין מדינות. הרגולטור יפעל כדי להתממשק ל-E-Hub.

45.7. צעד זה ייעל את תהליך היצוא ויחסוך את הצורך להשתמש בנייר. בנוסף צעד זה יאפשר לגלות בעיות שקיימות בתעודת הפיטו מצד מדינת היעד בזמן אמת, ולתקנם לפני הגעת המשלוח.

45.8. לצורך יישום צעד זה המשרד ישכור את שירותיה של חברה חיצונית שתטמיע את האפשרות לחתימה מרחוק כחלק ממערכת הביקורת ביצוא ותפתח את יכולת שליחת התעודות האלקטרוניות בהתאם לדרישות ה-IPPC.

45.9. בנוסף נוהל חתימה על תעודות פיטו יעוגן בהמשך תקנות מכוח החוק להגנת הצומח, לצורך השלמת הבסיס המשפטי לפעילות זו.

46. צמצום דרישות האיכות לעמידה ברמת איכות מינימאלית.

46.1. כיום הרגולציה קובעת שתוצרת טרייה ליצוא תעבור גם בדיקות איכות וגם בדיקות בריאות. כאמור, ההגנה על בריאות הצמח היא האינטרס המוגן העליון – הן לפי הרגולציה הישראלית והן לפי דרישות המדינות בעולם. ההתייחסות לסטנדרטים לעניין איכות התוצרת משתנים ממדינה למדינה ומהווים בעיקרם סוגיה מסחרית. כמו כן, נמצא שסוגיית האיכות לא מוסדרת רק ברמת הרגולציה של מדינות היעד, אלא נקבעת גם על-ידי הקונים עצמם – למשל רשתות שיווק באירופה מציינות ואוכפות דרישות איכות משלהן, שלעיתים קרובות מחמירות מן הדרישות המדינתיות.

46.2. בשיח בעלי העניין עם החקלאים והיצואנים עלה כי חלק מהם מעוניינים בביצוע בדיקות איכות וחלק אחר סבור שהן מיותרות.

- 46.3. כיום המבקרים של הרגולטור עוסקים גם בביצוע בדיקות בריאות וגם בביצוע בדיקות איכות. לפי הרגולציה הקיימת, חלק מן התוצרת חייבת רק בבדיקות איכות (כ- 48% מן הפירות והירקות) וחלק חייבת גם בבדיקות בריאות וגם בבדיקות איכות (100% מן ההדרים וכ-52% מן הפירות והירקות).¹⁴
- 46.4. סוגיית בדיקות האיכות נדונה על ידי הנהלת המשרד, בראשות המנכ"ל. לאחר בחינת הסוגיה הוחלט לצמצם את החובה הרגולטורית לבצע בדיקות איכות בתוצרת טרייה המיוצאת לכדי בדיקה של איכות מינימאלית בלבד. מטרתה של בדיקה זו היא לוודא שהתוצרת שנשלחת אינה רקובה ושהיא ראויה למאכל.
- 46.5. צעד זה יאפשר ליצואנים התנהלות עצמאית בנושא דרישות האיכות, ויגביר את החופש המסחרי של היצואנים לשיווק רמות תוצרת שונות ברמות מחיר שונות בהתאם לדרישת הלקוחות שלהם. בנוסף, יצומצמו זמן בדיקת האיכות של המשלוחים אשר מוערך בכ-20% (כיוון שכיום מדובר בבדיקה משולבת על ידי אותו מבקר). דבר זה יפנה ויחסוך זמן עבודה של הרגולטור – אשר יאפשר שיפור הזמינות של המבקרים וקיצור זמני ההמתנה של המפוקחים לקבלת שירות.
- 46.6. לפי החלטת הנהלת המשרד, שינוי זה יבוצע באופן מיידי באמצעות תיקון תקנות היצוא.

47. ביטול החובה לבדוק כל משלוח מיוצא.

- 47.1. כיום החוק מחייב את הרגולטור לבצע בדיקה של 2% מכל משלוח שמיוצא מישראל. דרישה זו נקבעה בשנות ה-50 בעוד היצוא הישראלי היה בכמויות קטנות. אך כיום כאשר מדובר ביצוא של כ-70,000 משלוחים בשנה, מדובר בדרישה שמהווה מגבלה קשה הן לרגולטור והן ליצואנים. לרגולטור מכיוון שהוא מתקשה להגיע אל כלל המשלוחים המיוצאים בשל מגבלות כח אדם המצומצם העומד לרשותו. ליצואני התוצרת הטרייה, מכיוון שהם עלולים להיות מעוכבים בשל חוסר יכולת הרגולטור לעמוד בקצב הוצאת המשלוחים, ולבצע בדיקה של כל 2% מכל משלוח.
- 47.2. מכיוון שכך, הוחלט על ביטול החובה לבדוק 2% מכל משלוח מיוצא, ולהחליפה במתן אפשרות לרגולטור לקבוע את הסדרי הבדיקה של תוצרת מיוצאת על בסיס ניהול סיכונים שיערך על ידו.
- 47.3. באופן זה יתאפשר לרגולטור להתמקד במשלוחים, בתי אריזה ויעדים בעלי רמת סיכון גבוהה יותר ולבדוק פחות משלוחים שינתחו כבעלי רמת סיכון נמוכה.
- 47.4. באופן זה תימנע מגבלה כבדה על קצב הוצאת המשלוחים מישראל. בנוסף צעד זה יעודד את יצואני התוצרת הטרייה, לשפר את עמידתם בדרישות היצוא, על מנת שייבדקו פחות ע"י הרגולטור.
- 47.5. לצורך יישומו של צעד יש לבצע עדכון של תקנות היצוא.
- 47.6. צעד זה יושם בשלב גיבוש התכנית.

48. הסתייעות בגופי אישור ובקרה אשר יוסמכו לבצע ביקורת תחת פיקוח עליון של הרגולטור.

- 48.1. בהמשך למפורט בסעיף 44.1 בנוגע למגבלות כח האדם העומד לרשות הרגולטור לצורך בדיקת משלוחי היצוא, הוחלט גם על הסמכת גופי בקרה אשר יסייעו בתהליכי הבקרה על משלוחי התוצרת הטרייה, כגון: אישור חלקות ליצוא ובדיקת משלוחים.

¹⁴ על פי ממוצע רב שנתי של נתוני היצוא של השנים 2009-2011.

- 48.2. צעד זה יאפשר לרגולטור גמישות בהתאם להיקפי היצוא המשתנים. בנוסף צעד זה יסייע לבצע בדיקה קפדנית יותר לפי המדיניות הפיטוסניטרית, תוך מתן שירותי זמין, מהיר ויעיל לציבור היצואנים.
- 48.3. בנוסף, נמצא שלפי החוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו התשע"א – 2011 ("חוק הסטנדרטים"), שצפוי להיכנס לתוקף בעתיד, כל התוצרת המיוצרת בישראל תהיה כפופה לתקנים של איכות ובטיחות. נוסח החוק המקורי כולל שתי רמות: נוהל בסיסי (מחייב) ונוהל משופר (איכות מיוחדת, שניתן לבחור האם לעמוד בו או לא). נוסח החוק הנוכחי קובע שהבקרה על עמידה בנוהל הבסיסי תבוצע על ידי הגנ"צ, בעוד שהבקרה על עמידה בנוהל המשופר תבוצע תוך הסתייעות בגופי אישור ובקרה מוסמכים. כיוון שהוראות הנוהל הבסיסי יחולו על כל התוצרת הצמחית המיוצרת בישראל – כולל זו המיועדת ליצוא – נמצא שצפוי להיווצר צוואר בקבוק פיקוחי דומה בעתיד במסגרת חוק הסטנדרטים. על מנת להימנע מכך, הוחלט שגם הבקרה לפי הנוהל הבסיסי תבוצע בהסתייעות בקרה מוסמכים, שיהיו כפופים לפיקוח עליון של השירותים להגנת הצומח ולביקורת. במסגרת כך יוכלו גופים אלו להנפיק היתר למגדל על עמידה בנוהל הבסיסי של חוק הסטנדרטים, או לחלופין במקרים בהם המגדל עומד בנוהל המשופר להעניק תו מיוחד המאשר את עמידת המגדל בנוהל המשופר. זאת כחלופה למצב כיום בו גוף הבקרה מבצע את הבדיקה של המגדל ואילו מנהל הגנ"צ הוא בעל הסמכות להנפיק את ההיתר.
- 48.4. לצורך יישום צעד זה יתוקנו הוראות החקיקה הנוגעת לייצוא וכן הוראות חוק הסטנדרטים, על מנת לאפשר הסמכה של גופי בקרה לסייע בביצוע הפעולות הנדרשות עבור תוצרת לשיווק מקומי וכן תוצרת המיועדת ליצוא.

49. מינוי אחראי לביצוע מעקב אחרי עדכונים בינלאומיים.

- 49.1. תהליכי היצוא של תוצרת חקלאית צמחית הם בעלי קשר ישיר לדרישות מדינות היעד וכן לדרישות ה-IPPC שהוא כאמור ארגון השייך ל-WTO. ה-IPPC מפרסם מעת לעת עדכונים שונים בנוגע לקביעות בתחום המדיניות. בנוסף, מדינות שונות מפרסמות באמצעותו שינויים שהם עורכים בנוגע לנושאים שונים הקשורים לסחר בינלאומי בצמחים ומוצרי צמחים, כגון: עדכון ושינוי הצהרות נוספות של מדינות, שינוי בדרישות ובמדיניות שימוש בחומרי ההדברה והשאריות המותרות, שינויים והמלצות בתחומי שיטות הפיקוח. מעקב בקרה וגזירת משמעויות מתוך עדכונים אלו הם קריטיים לתהליכי היצוא הישראליים, בכך שהם משפיעים על אופן הגידול, על אופן הפיקוח הדרוש על התוצרת המיוצאת ועל היבטים נוספים.
- 49.2. על כן הוחלט כי יוגדר עובד בארגון אשר תפקידו לבצע מעקב שוטף אחרי עדכונים ופרסומים בזירה הבינלאומית אותם הוא יידרש להציג להנהלת הגנ"צ באופן שוטף. בכך יתאפשר להגנ"צ להישאר מעודכן בהיבט תוכן הדרישות הבינלאומיות ובשיטות הפיקוח, ולהתאים את מדיניותו לצרכים הבינלאומיים המשתנים, ולמנוע מראש מצבי משבר בהם היצוא נעצר לאור שינוי בדרישות של מדינה מסוימת ללא ידיעת המשרד. בנוסף, דבר זה יאפשר לשירותים להגנת הצומח להיות מעודכן וליטול חלק ביוזמות בינ"ל בתחום קידום ההגנה על הצומח.
- 49.3. צעד זה יסייע לשמירה על יצוא ישראלי רציף ובטוח, ויאפשר למדינת ישראל להתמיד באכיפתה את דרישות מדינות היעד בהיבטי הגנת הצומח.
- 49.4. לצורך ביצוע משימה זו יגויס עובד לאיוש התפקיד במשרת סטודנט, שיועסק תחת תחום אבטחת בריאות הצמח.

50. העברת האחריות לתיאום טיפולי הקור למנהלי האיזורים.

- 50.1. כאמור לעיל, ביצוע של טיפול קור דורש נוכחות של שלושה גורמים: בית האריזה, המבקר וטכנאי הקור. על כן מדובר בתיאום מורכב. במסגרת גיבוש התכנית עלה כי קיים קושי גדול בתיאום הגעת המבקרים לטיפולים אלו, מכיוון שהגורם האחראי לביצוע הטיפולים אלו מרכז טיפולי הקור במטה אשר אינו מנהל את לוח הזמנים המבקרים (המבקרים כפופים למנהל האיזור שמנהל את לוח הזמנים שלהם). מניתוח הסוגיה עלה שזו הסיבה לעיכובים ולקושי לתאם את הגעת המבקר.
- 50.2. בנוסף לכך, טיפולי הקור מתאפיינים בדינאמיות רבה של שינויים: בשל שינוי במועדי ההפלגה, בכמויות שהלקוח הזמין וכד', מה שרק מעצים עוד יותר את הקושי מצד מרכז הטיפולים לתאם את הטיפול עבור המבקרים. קשיי תיאום אלו יוצרים פעמים רבות דחייה של טיפול הקור ביום או יומיים מה שגורר אחריו עיכובים בהוצאת המשלוח ובמקרים חריגים אף ביטול של המשלוח.
- 50.3. על כן הוחלט כי תהליך שיבוץ המבקרים לטיפולי הקור יועבר ממרכז טיפולי הקור אל מנהלי האיזורים. מרכז טיפולי הקור ימשיך לסייע לתאם את טיפולי הקור במקרים בהם איזור מסוים מתקשה לעמוד במשימותיו.
- 50.4. באופן זה יתואמו טיפולי הקור בצורה יעילה ומהירה יותר, מה שיקצר את זמן ההמתנה לטיפולי הקור.
- 50.5. לצורך יישום צעד זה יעודכן נוהל טיפולי הקור ותפורסם הודעה על כך ליצואנים.

51. ביצוע מפגש הדרכה וולונטרי לטכנאי קירור אחת לשנה לצורך חשיפה והיכרות עם דרישות טיפולי הקור המעודכנות.

- 51.1. כאמור לעיל לצורך ביצוע טיפולי בקור נדרשים שירותיו של טכנאי קור. כיום ישנו מספר מצומצם של חברות קירור שמבצעות טיפולים אלו. דבר זה משפיע אף הוא על קלות התיאום של טיפולי הקור.
- 51.2. על כן הוחלט שהרגולטור יקיים מפגשי הסברה לגבי תהליכי היצוא לחברות קירור על מנת לאפשר להם להכיר תהליכים אלו לעומק ולעניין אותם לספק שירות ליצואנים בתחום זה.
- 51.3. צעד זה צפוי להגדיל את היצע טכנאי הקירור העומדים לרשות היצואנים ובכך להקל על תיאום טיפולי הקור ליצוא.

52. מתן אפשרות לכניסה אוטומטית לפיקוח במתכונת תכנית עבודה משנה לשנה.

- 52.1. ככלל, במסגרת התכנית עלה כי מסלול תכנית העבודה הוא מסלול חיובי מאוד וכי הוא מדרבן את היצואנים להיות יעילים ומקצועיים יותר. עוד ראוי לציון כי הבדיקות שמבצע הרגולטור לאתרי הבדיקה שנמצאים במסלול תכנית העבודה הן מחמירות ביותר, וכי הוא מגיב ביד קשה במקרה של מציאת תקלות. דבר זה מחייב את היצואנים לשמור על רף גבוה של בדיקות עצמיות בכדי להבטיח כי יוכלו להמשיך לפעול במסגרת מסלול תכנית עבודה וליהנות מן ההקלות הניתנות במסלול זה.
- 52.2. אולם במסגרת התכנית עלה, כי כחלק מנוהל תכנית העבודה בתחילת כל עונה מחויב כל אתר לתקופת בדיקה. בתקופת בדיקה זו פועל אתר הבדיקה במתכונת של הזמנת שירות עד שהוא מקבל אישור מחדש להיכנס למסלול תכנית העבודה. כתוצאה מכך לא נשאר לאתר הבדיקה זמן רב ליהנות מן היתרונות של תכנית העבודה. (כי חלק לא מבוטל מן העונה הוא ביצע במסלול הזמנת שירות). באופן

זה נוצר מצב בו אתר בדיקה שעובד שנים רבות במסלול תכנית עבודה וכבר רכש את אמונו של הרגולטור נדרש בכל עונה מחדש להוכיח את זכאותו להיות במסלול זה.

52.3. על כן הוחלט במסגרת התכנית לאפשר לאתרי הבדיקה הקבועים אשר נמצאים כבר שלוש שנים במסלול תכנית עבודה, להיכנס באופן אוטומטי למסלול זה גם בעונה שאחרי, ללא צורך בתקופת הבדיקה. בתי אריזה עונתיים שלא ארזו באופן שוטף בשלוש שנים האחרונות, ייבדקו בתחילת כל עונה עפ"י הנוהל הרגיל.

52.4. צעד זה יחסוך לאתרי הבדיקה את תקופת הבדיקה ואת העלויות הכרוכות בה בדמות זמני ההמתנה, עלות הבדיקות, עלות ההתלוות לרגולטור ועלות הטיפול בניירת.

52.5. בנוסף צעד זה יפנה משאבי פיקוח לרגולטור, שיוכלו להיות מוקדשים לפיקוח על גורמים בעלי רמת סיכון גבוהה יותר.

52.6. לצורך יעודכנו תקנות היצוא אשר יעניקו לרגולטור סמכות לביצוע בדיקות על פי ניהול סיכונים.

53. עדכון והארכת תוקף ביקורת התוצרת.

53.1. לאחר שמבקר מאשר תוצרת ליצוא באתר הבדיקה הוא קובע תוקף לאישור.¹⁵ הצורך לקבוע תוקף לאישור נובע מכך שמצב התוצרת עלול להשתנות לאחר מספר ימים. לתוקף הבדיקה יש השפעה קריטית על תהליכי היצוא מכיוון שהוא מגדיר את מרווח הזמן שעומד לרשות היצואן לייצא את המשלוח. בעבר עמד תוקף הביקורת עמד על שלושה עד שבעה ימים באופן גורף.

53.2. במסגרת התכנית הרגולטור ביצע תהליך לבחינת תוקף הבדיקות והחליט להאריך את תוקף הביקורת לתוקף של עד 30 ימים בהתאם לסוג התוצרת. כך למשל, תוקף הבדיקה של פירות הדר, הוארך מ-5 ימים ל-10 ימים; וכן תוקף הביקורת של רימונים הוארך מ-5 ימים ל-10.

53.3. אולם עלה כי חלק ניכר מן היצואנים אינם מודעים לתוקף המעודכן של הבדיקות, ולכן הם סבורים שתוקף הבדיקות הוא תמיד לשלושה ימים בלבד.

53.4. על כן הוחלט במסגרת התכנית לפרסם באתר הרגולטור את תוקף הבדיקות העדכני עבור כל סוג תוצרת ולהזין את התוקף המעודכן במערכת היצוא. כך יתאפשר ליצואנים מרווח זמן לוגיסטי רחב יותר לייצא.

53.5. צעד זה יושם במהלך גיבוש התכנית.

54. שיפור האחידות בשיטות העבודה בין איזורים ובין מפקחים.

54.1. במסגרת תהליך איסוף המידע עלה כי קיים חוסר אחידות בין המבקרים השונים. עוד עלה כי מדדי הבדיקה אשר מופיעים בהוראות העבודה של שירות הביקורת אינם חד משמעיים די הצורך, כך שלמבקר בשטח נותר לעיתים מקום רב לפרשנות של המדדים. כך יוצא שלפעמים מבקר אחד מקבל החלטה מחמירה ופוסל את הסחורה, ומבקר אחר היה מאשר את אותה הסחורה. בנוסף עלה כי הוראות העבודה של הרגולטור אינן מפורסמות מה שמקשה על המפוקחים להכיר את הקריטריונים שעל פיהם הרגולטור פוסל.

¹⁵ עד היום התוקף היה בא לידי ביטוי בתוקף של תעודות הליווי. אך כיום עקב השימוש במערכת הממוחשבת וביטול תעודת הליווי, תוקף הבדיקה נשמר אוטומטית במערכת.

- 54.2. על כן הוחלט שהרגולטור יבצע ימי עיון מרוכזים עבור המבקרים בנושאים השונים לצורך יידוע וריענון נהלי העבודה וכן לצורך העברת חומר מקצועי. ימי אלו ילוו בשאלונים מקצועיים למבקרים.
- 54.3. בנוסף, במסגרת העבודה עם המערכת הממוחשבת ליצוא, מקבל כל מבקר מחשב כף יד אשר בו מופיע כל החומר המקצועי ונהלי העבודה. בנוסף הרגולטור יפרסם את נהלי העבודה שלו באתר כך שהנהלים יהיו נגישים לציבור המפוקחים.
- 54.4. בנוסף גם תיערך בדיקה לבחינת המדדים המופיעים בנהלים ובמקרי הצורך ייקבעו מחדש מדדים ברורים ואחידים.
- 54.5. כתוצאה מכך תשתפר האחידות בין המבקרים השונים בנוגע לשיטות הבדיקה ולפסילת המשלוחים, וכן תשתפר ההיכרות של המפוקחים עם דרישות הרגולטור.

55. קיום כנסי יצואנים לפני עונות היצוא לצורך שיפור הידע וביצוע תיאום ציפיות עם היצואנים.

- 55.1. בשנים האחרונות הצטרפו מספר של יצואנים ובתי אריזה חדשים לשוק היצוא של תוצרת טרייה. במסגרת תהליך איסוף המידע עלה כי חלק ניכר מיצואנים ובתי אריזה אלו, פועלים בהיקפי יצוא נמוכים ועל כן אינם מקצועיים די הצורך בדרישות היצוא ועקב כך דורשים זמן וקשב רב מהרגולטור.
- 55.2. על כן הוחלט לקיים כנסי יצואנים לפני עונות היצוא לצורך הסבר על דרישות הרגולציה, ביצוע תיאום ציפיות, עדכון בשינויים ומענה לשאלות.
- 55.3. בכך יתאפשר להנגיש מידע איכותי ליצואנים ולבתי האריזה החדשים שיאפשר להם ללבן כל הסוגיות הלא פתורות והלא ברורות ובכך יאפשר להם תהליך יצוא חלק ומהיר יותר.
- 55.4. הרגולטור יזמן כנסי יצואנים פעמיים בשנה לפני תחילת העונות המרכזיות: בחודש דצמבר טרום יצוא ההדרים ובחודש אפריל טרום יצוא פירות הקיץ.

ג. צעדים שבוצעו לפני פרסום התכנית

56. העלאת מערכת הביקורת של היצוא לאוויר;
57. הארכת ועדכון תוקף של בדיקות התוצרת;
58. הארכת תוקף בדיקות תוצרת.

ד. כימות עלויות הרגולציה

59. במסגרת התהליך יושמה מתודולוגיית כימות איכותנית. כימות העלויות נעשה רק ביחס לעלויות הישירות של הרגולציה ואינו כולל עלויות עקיפות, עלויות אלטרנטיביות ועלויות משקיות. מתודולוגיית הכימות התבססה על שני מקורות:
- 59.1. הספר השלישי במדריך הממשלתי להפחתת הנטל הרגולטורי (2015);
- 59.2. מדריך ה-OECD לכימות עלויות רגולציה:

OECD Regulatory Compliance Cost Assessment Guidance (2014)

60. כימות עלויות הרגולציה החל במסגרת איסוף המידע בציר בעלי העניין, כחלק מהפגישות עם בעלי העניין והשולחנות העגולים שנערכו. התהליכים המרכזיים שמופו בשלב ניתוח הרגולציה פורקו לתתי-תהליכים, אשר מהם נגזרו החובות הרגולטוריות הפרטניות. מתוך כל חובה נותחו הפעולות שעל בעלי העניין לבצע כדי לעמוד בה. רכיבי העלות של כל פעולה כומתו באמצעות מידע פרטני מבעלי העניין, נתונים שהתקבלו מהרגולטור ונתונים משקיים (למשל, שכר טרחת עורך דין).
61. תחשיב הכימות מביא בחשבון את השכיחות היחסית של רכיבי עלות הרגולציה. כימות העלויות כולל התייחסות לתוחלת של כל פעולה (תדירות הבדיקות; תדירות חידוש רישיון; שיעור הבקשות שמועברות לבחינה מעמיקה) ו"לנתח השוק" (מתוך כלל התהליכים אצל הרגולטור) של חובות, פעולות ורכיבי עלות (למשל, עלויות בדיקה שנערכת עבור מוצר או תהליך מסוג מוגדר שוכללו לפי "נתח השוק" שלהם בהשוואה ליתר החובות או התהליכים המקבילים).
62. כימות העלויות מבחין בין עלויות במישור הדרישות ועלויות במישור הבירוקרטיה.¹⁶

ה. ניתוח השפעות התכנית המשרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

ה.1. שינויים בבירוקרטיה

63. העלאתה של מערכת היצוא, והרחבת הפעילות שלה היא המרכיב המרכזי בתכנית אשר מאפשר את צמצום הבירוקרטיה עקב צמצום השימוש בנייר ובפקס, ביצוע תהליכים אוטומטיים במערכת ואיסוף נתונים באמצעותה.
64. התכנית צפויה להפחית 45% מהעלות הישירה של הבירוקרטיה: יופחתו 46% העלויות הכספיות של הבירוקרטיה ו-41% מימי המתנה. בסה"כ צפויה התכנית לחסוך למשק כ-12 מיליון ש"ח בעלויות הישירות של הבירוקרטיה.

ה.2. שינויים בדרישות הרגולציה

65. הצעד המרכזי בעניין שינוי דרישות הרגולציה הוא הפיכת בדיקות האיכות לרמת איכות מצומצמת. מדובר בחיסכון של כ-100 אלף ש"ח.

ה.3. התאמה של הדרישות הטכניות למקובל בעולם

66. לא רלוונטי.

¹⁶ בסעיף ההגדרות של החלטת ממשלה 2118 מיום 22.10.2014 בנושא "הפחתת הנטל הרגולטורי" הוגדרו המונחים הבאים: "עלות העמידה בדרישות הרגולציה – העלות הישירה הכרוכה בעמידה בדרישות התוכן של הרגולציה"; "עלות הבירוקרטיה – העלות הישירה הנובעת מתהליכי העבודה מול הרגולטור כגון חובות דיווח, הגשת בקשות וטפסים, קבלת רישיונות, זמני המתנה וכו'".

ה.4. ניתוח השפעות משקיות של התכנית

67. התכנית משפרת את כושר התחרות של היצואנים על ידי מתן אפשרות לזמני תגובה מהירים יותר להזמנת לקוחות, ומתן אפשרות לניהול עצמאי של סוגיות האיכות.

נספח א' – כימות הפחתת עלויות הרגולציה

הטבלה הבאה מציגה את עלויות הרגולציה במסגרת התהליכים השונים, לפני התכנית ולאחריה. הטבלה מציגה את סך העלויות הישירות למשק לפי תחשיב מצרפי.

מספר התהליך	שם התהליך	סוג עלות	עלות מצב קיים	עלות לאחר תכנית
1	ביקורת תוצרת טרייה - מסלול רגיל	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	17,161,532	13,030,185
		עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	389,071	245,464
		עלות דרישות – כסף (₪)	-	-
2	אישור אתרי בדיקה	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	689,910	689,910
		עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	566	566
		עלות דרישות – כסף (₪)	-	-
3	ביקורת תוצרת טרייה - תכנית עבודה	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	1,489,005	588,446
		עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	13,094	8,831
		עלות דרישות – כסף (₪)	10,807,720	10,807,720
4	אישור חלקות	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	88,960	87,960
		עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	158,720	80,060
		עלות דרישות – כסף (₪)	4,651,200	4,651,200
3	טיפול קור	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	15,600	15,600
		עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	3,250	1,950
		עלות דרישות – כסף (₪)	-	-
4	יצוא פלפלים	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	18,300	18,300
		עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	9,480	4,740
		עלות דרישות – כסף (₪)	1,362,600	1,252,800
5	הנפקת תעודות פיטו	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	7,154,070	-
		עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	6,813	-
		עלות דרישות – כסף (₪)	-	-

עלות לאחר ההפחתה			עלות רגולציה קיימת		
עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	עלות דרישות – כסף (₪)	עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	עלות דרישות – כסף (₪)
341,610	14,430,401	16,711,720	580,993	26,617,377	16,821,520

41%	46%	1%	הפחתה באחוזים
239,384	₪ 12,296,776		סה"כ הפחתה

בירוקרטיה	דרישות	סה"כ הפחתה משוכללת באחוזים
45%	1%	

נספח ב' – פירוט הסוגיות הרגולטוריות שלא קיבלו מענה במסגרת התכנית

בנספח זה מפורטות סוגיות רגולטוריות שלא קיבלו מענה במסגרת התכנית וכן סוגיות רוחב שאינן תחת אחריות הישירה של הרגולטור.

א. סוגיות שלא קיבלו מענה במסגרת התכנית

1. העדר אפשרות לבצע בדיקות תוצרת בנמלים.

1.1 ככלל, הרגולטור מאפשר לבצע את הביקורת לתוצרת הטריה המיוצאת באחד משני מקומות באתרי הבדיקה או בנמל עצמו (כפי שהיו נבדקים המשלוחים בעבר). האפשרות להיבדק בנמל היא האפשרות העדיפה על היצואנים כאשר מדובר על כמות קטנה מיוצאת, מכיוון שבדיקה בנמל פטורה מתשלום אגרה עבור הבדיקה, וכן אין צורך בתשלום החזר נסיעות למפקח היות ומפקחי הנמל נמצאים שם בכל מקרה.

1.2 אולם בעלי העניין העלו כי האפשרות לבדיקה של משלוחים בנמל איננה קיימת כאפשרות של ממש. את השינוע של התוצרת אל האיזור בו נמצאים משרדי הרגולטור בנמל ניתן לעשות באמצעות משאית או באמצעות מכולה.

1.3 בנמל אשדוד איזור הבדיקות נמצא בתוך הנמל ואף קיים מתקן אשר מאפשר למפקח אשר להשקיף מגבוה על תוצרת אשר נמצאת על גבי המשאית. אך כיום (בניגוד לעבר) לא ניתן להיכנס עם משאית אשר על גביה תוצרת טרייה אל תוך הנמל. מאידך, האפשרות של כניסה עם מכולה היא אפשרות מסובכת מאוד, היות וכניסה עם מכולה לנמל, מחייבת "לשדר" את מספר הסגר של המכולה לנציגי המכס בנמל. אולם, על מנת לבצע את בדיקת התוצרת שבמכולה יש צורך בפתיחת הסגר לצורך פתיחת המכולה. ולכן לאחר הבדיקה נדרש היצואן לסגור את המכולה באמצעות סגר חדש ולהתחיל את תהליך השידור מספר הסגר מחדש לנציגי המכס. תהליך השידור מחדש יוצר התעסקות רבה מול גורמי הנמל השונים, ויוצרת עיכוב רב בהוצאת המשלוח ועל כן הופך לאפשרות לא כדאית בפועל.

1.4 בנמל חיפה, משרדי הרגולטור נמצאים מחוץ לנמל, אך אין איזור תפעולי מתאים בסמוך למשרדי הרגולטור אשר יאפשר את בדיקת התוצרת, וכן לא קיים מתקן אשר מאפשר בדיקה מגבוה של התוצרת כאשר היא מגיעה על גבי משאית.

1.5 סוגיה זו לא טופלה מאחר שמבדיקה מול מנהלי אזורי הנמלים חיפה ואשדוד עלה כי הדרישה לביצוע של בדיקות בנמלים בשנה נע סביב חמש בקשות. לאור הביקוש הנמוך ולאור העלויות הגבוהות שכרוכות בשכירת אתר בדיקות (עבור חיפה) וכן עלויות התאמת האתר לצורך ביצוע הבדיקות (ב-2 הנמלים) הוחלט שלא לטפל בעומס זה.

2. חובת ליווי בטחוני באזור הבקעה.

2.1 באיזור הבקעה קיימת הוראה של קצין הביטחון המשרדי, כי המבקרים מחויבים בליווי ביטחוני לצורך הגעה לבדיקת המשלוחים בבית האריזה. דרישה זו גורמת לעיכובים משמעותיים בהגעת המבקרים לביצוע ביקורות באיזורים אלו.

2.2. סוגיה זו לא טופלה מאחר שלאחר בחינת נתוני בתי האריזה עלה כי קיימים כ-23 בתי אריזה בבקעה וכולם עובדים במתכונת של תכנית עבודה – היינו תדירות הביקורות נמוכה. כך שכרגע נראה שלא קיימת מגבלה עקב הדרישה לליווי בטחוני בבקעה.

3. היטלים ואגרות.

- 3.1. מגדלים ויצואנים רבים העלו כי עלויות האגרות אשר משולמים למשרד החקלאות במהלך תהליך היצוא הן גבוהות מאוד. וכי יצואן נדרש לשלם מספר אגרות שונות במהלך תהליך היצוא.
- 3.2. עבור ביצוע הביקורת באתר הבדיקה - כיום בתי האריזה משלמים 15 ₪ עבור כל טונה שהם מייצאים, למרות שבפועל המבקר רואה כמות טונות נמוכות מאוד. למשל: משלמים עבור 1000 טון שנבדק למרות שהמבקר רואה רק 3 טון. בנוסף, התשלום מורכב גם מהחזר נסיעות, שבו היצואנים נדרשים לשלם 4 ₪ לק"מ. ואילו המשרד משלם להם רק 1.5 ₪ לק"מ. כמו כן, חיוב הק"מ נעשה ביחס למשרד המבקרים ולא ביחס לנקודה שממנה הוא באמת יצא. כך למשל, מבקר ששייך לאיזור חיפה, חישוב הק"מ ייעשה ביחס ליציאה מחיפה, ולא ביחס לנקודה שממנה יצא המבקר, אפילו אם הוא יצא מבית אריזה קרוב או מהבית שלו.
- 3.3. בעבר המגדלים ובתי האריזה כבר התלוננו על הנושא, ומונתה ועדה שהגדירה מחדש את העלויות סביב תהליך היצוא עבור כל סוג של תוצרת, אך המלצות ועדה זו לא יושמו כבר מספר שנים.
- 3.4. סוגיה זו לא טופלה מאחר שבמסגרת החלטת הממשלה 2118 הוגדר שרגולציה אינה כוללת אגרות.
- 3.5. עם זאת יצוין כי וועדה משרדית הגישה בשנת 2015 את המלצותיה, לפיהן ישונה מבנה האגרות כך שכל אגרה תותאם להיקף העבודה הנדרשת מן הרגולטור. המלצות אלו צפויות לתת מענה לעומס שהועלה על ידי בעלי העניין. המשרד עמל על גיבוש נוסח של תיקון תקנות, שיעגן את המלצות הוועדה ובכך יפתור את העומס שהועלה על ידי בעלי העניין.

ב. סוגיות רוחב נוספות

4. **קושי בהתמודדות עם רמות שאריות חומרי ההדברה המחייבות בחו"ל.**
- 4.1. כאשר תוצרת חקלאית מיוצאת מגיעה אל מדינת היעד היא נבדקת באופן מדגמי על ידי אנשי הגנת הצומח במדינת היעד. בבדיקות אלו נבדקים בריאות ואיכות התוצרת וכן רמת שאריות חומרי ההדברה.
- 4.2. חלק מן היצואנים העלו, כי חשוב להגביר את מעורבות המשרד בנושא שאריות חומרי ההדברה, היות שתפיסה אחת של משלוח עם שאריות גבוהה מן המותר עלולה לפגוע בכל היצוא הישראלי של אותו ענף.
- 4.3. עוד עלה, כי רבים מן היצואנים והמגדלים לא הכירו את האפשרות לקבלת שירות פרטני ממעבדת יתרו לאב במסגרתו מתרגמת המעבדה את דרישות חומרי ההדברה של הרשת הקמעונאית אליה הם משווקים, לרשימת חומרי הדברה מותרים בשימוש, וכמות ימי ההמתנה הדרושה לאחר הריסוס, כמפורט בסעיף 27.1.4.

- 4.4. עוד עלה, כי היצואנים מבקשים את התערבות המשרד בניהול משא ומתן עם מדינות היעד בעת שינוי תקני שאריות חומרי ההדברה של המדינות, לצורך התאמתן לישראל באופן שוטף, ולא רק לשמש כצינור המעביר את המידע לחקלאים. בנוסף, ביקשו היצואנים את עזרתו של המשרד בקידום של פיתוח ורישום של חומרי הדברה חלופיים, אשר יאפשרו לעמוד בדרישות מדינות היעד. במיוחד נכונים הדברים, לאור ההחמרה ההולכת ועולה של מדינות האיחוד האירופי בכל הנוגע לרמת שאריות חומרי ההדברה המותרת.
- 4.5. עוד עלה, כי קיים מחסור של תכשירי הדברה איכותיים לתבלינים ולפרחים, מכיוון שמדובר בנפח שוק קטן, כך שלחברות ההדברה אין תמריץ כלכלי לרישום חומרי הדברה עבור ענפים אלו. כך למשל עלה מיצואני התבלינים כי, המדינה אסרה את השימוש במתיל ברומיד כחומר הדברה עבור פרחים ותבלינים, אך לטענתם לא קיים חומר הדברה חלופי.
- 4.6. מעבדת יתרולאב העלתה, כי בבדיקות שנעשות בעת רישום חומרי הדברה, לא מחייבים את חברות ההדברה לבצע בדיקות עד רמת הדעיכה הסופית, כלומר עד היעלמות מוחלטת של שאריות חומרי ההדברה, אלא רק עד 21 יום (לעיתים רחוקות עד 28 יום), מיום הריסוס. לטענת המעבדה, הדעיכה הסופית של חומר ההדברה מגיעה רק לאחר 50 יום ולעתים אפילו רק לאחר 90 יום.
- 4.7. מדובר בסוגיה שאינה מהווה עומס רגולטורי ולכן היא לא טופלה במסגרת התכנית.

נספח ג' – תכנית עבודה לביצוע התכנית המשרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

מועדי הביצוע של משימות הלשכה המשפטית כפופים לאישור סופי של תכנית העבודה על ידי מנכ"ל המשרד.

ביצוע המשימות הבאות מותנה בקבלת תקציב ייעודי לכך במסגרת המנגנון לפי החלטת ממשלה 1901 מיום 11.8.2016 שעניינה "מנגנונים משלימים להפחתת הנטל הרגולטורי": 1, 2, 4, 5.

מספר משימה	שם משימה	מדד	אחראי	תאריך סיום	שותפים
1.	הקמת מרכז תמיכה טכנית (Call center) למערכת היצוא	הקמתו של מרכז התמיכה	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	31.12.2018	מאיה כהן- נוימן, שירותים למערכות מידע
2.	ניהול אישור החלקות ליצוא ינוהלו באמצעות ממשק GIS כחלק ממערכת הביקורת של היצוא.	העלאה לאוויר של ממשק בין מערכת ה-GIS לבין מערכת הביקורת של היצוא	עמית מזרחי, מרכז יצוא, אגף ההסגר	31.12.2018	מאיה כהן- נוימן, שירותים למערכות מידע
3.	הסתייעות בגורם חיצוני לצורך אישור כמות החלקות ההולכת וגוברת משנה לשנה.	תחילת השימוש בגורמי עזר חיצוניים לתהליך אישור החלקות		31.12.2018	
4.	הטמעת אפשרות לחתימה מרחוק באופן מקוון במערכת הממוחשבת כתחליף לחתימה ידנית.	פרסום הודעה לציבור בדבר הטמעת האפשרות לחתימה מרחוק על תעודות בריאות	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	31.6.2018	מאיה כהן- נוימן, שירותים למערכות מידע
5.	פיתוח מנגנון פיטו אלקטרוני (E-Phyto) שמשמעותו שליחת תעודת פיטו למדינות זרות באופן אלקטרוני ללא שימוש בנייר.	פרסום הודעה לציבור בדבר המעבר לתעודות בריאות אלקטרוניות	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	30.6.2019	מאיה כהן- נוימן, שירותים למערכות מידע
6.	עיגון נוהל חתימה על תעודות פיטו יעוגן בהמשך בתקנות מכוח החוק להגנת הצומח	העברת נוסח התקנות למשרד המשפטים	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	30.6.2018	עו"ד דפנה טיש, הלשכה המשפטית

מספר משימה	שם משימה	מדד	אחראי	תאריך סיום	שותפים
7.	הסמכת גופי אישור ובקרה לביקורת על חלקות ומשלוחי תוצרת טרייה המיועדים ליצוא	פרסום הודעה לציבור בדבר העברת האחריות לביקורת על משלוחים לגוף האישור והבקרה	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	31.12.2019	עו"ד דפנה טיש, הלשכה המשפטית
8.	הגדרת אחראי בארגון לצורך מעקב אחרי עדכונים בינלאומיים	כניסתו לתפקיד של האחראי בארגון	שלומית ציוני, תחום אבטחת בריאות הצמח	30.6.2018	רחל פנצר, מנהלת אגף משאבי אנוש
9.	ביצוע מפגש הדרכה אחת לשנה לטכנאי הקירור לצורך הצגת הדרישות העדכניות לביצוע טיפולי ליצוא.	ביצוע מפגש ההדרכה	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	31.12.2018	
10.	מתן אפשרות לכניסה אוטומטית למסלול תכנית עבודה כהמשך משנה שעברה לאתרי בדיקה קבועים.	פרסום הודעה לציבור בדבר האפשרות לכניסה אוטומטית לתכנית העבודה	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	31.3.2018	
11.	ביצוע ימי עיון למבקרים	ביצוע 4 ימי עיון במהלך השנה	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	31.12.2018	
12.	אספקת מחשב כף יד (Tablet) לכל מבקר שיכלול ממשקי עבודה וגם את כל החומר המקצועי ונהלי העבודה.	אספקת הטאבלטים לכ- 80% מן המפקחים	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	31.12.2018	
13.	קיום כנסי יצואנים לפני עונות היצוא לצורך תיאום ציפיות, הדרכה, עדכון על שינויים ומענה לשאלות.	קיום 2 כנסי יצואנים במהלך השנה	רן בן דוד, מנהל שירות הביקורת	31.12.2018	